

Knihovna FF MU Brno

2571006062

13624

filipina
napadl e.p.

PORTRÉTY MILENEK

DRUHÉ VYDÁNÍ. — 3 - 5 TISÍC.

Masarykova Univerzita Filozofická fakulta, Ústřední knihovna	
Přir.č	6062-10
Sign	885.0-
Syst.č	629233

Věškerá práva vyhražena.

Ótiskování bez svolení nakladatelství se stíhá.

*Dovol, bych místo věnování citoval v čele knihy
čarovná slova Gustava Flauberta:*

*»Proč jsem ji neznal už deset let! Všecky její dny,
jež prchly, měly náležeti mně, první její úsměv měl platit
mně, ke mně se měla vztahovat první myšlénka, již měla
co je na světě! Přicházejí muži a mluví s ní, ona jim
odpovídá, myslí na ně, knihy, jimž se obdivuje, ty všecky*

ŽLUTÁ DRAPERIE.

Seděla zamyšlena v útulné kavárně, přemýšlejíc o burácející něze výbojného jinocha, vzbuzující úžas svou bezprostřední živelností, v níž se mísila nezastřená upřímnost s pokorným obdivem. A byla náhle celá zalita teplou vlnou naděje, že snad dnes, až rychle vejde do kavárny, a shlédne její hlavu v skládaném zrcadle z broušených skel, že vezme její ruku do mazlivé dlaně, a pohýčká ji žádostivými slovy, která zvučí jako vonné víno do křišťálového poháru nalévané.

Vmýšlela se v první dojem slavně cítěný, když jeho rty k šílenství dráždivě pálicí zbožňovaně zvolna dotkly se chmýří na její zasnědlé šíji, pevně a hrdě vypiaté... Byl to první pokus vylákati její nerozvalu z klece, kde často třásla mřížemi z pevné vůle. Poznala všechny výkřiky lásky; poznala je s bolestí jako rozumně veselé děvče a s líbezným úsměvem na ně vzpomínala — dozněly však již dávno na provoněné podušce a měsíce prchly, aniž by slyšela jiné v spádných allegretech zazvučet. Vzpomínala nocí, naplněných žárnou touhou zralé ženy, — ale nemohla si vzkrísiti jejich šfavnaté barvy před smutným zrakem, neboť dohasly již dávno a dávno byly dosněny. Pak přišel veselý i vážný hoch s krutými, z omylné touhy po laxnosti strojenými žerty a vylíbal jednoho večera na opuštěném Žofíně přiznání lásky. A nyní šla za ním s bolestným vý-

měl jsem čísti! Proč jsem se s ní neprocházel pode všemi stinnými větvemi, jež ji chránili! obnosila mnoho šatů, jichž jsem nespatriil, slyšela už ve svém životě nejkrásnější opery, a já nebyl při tom; jiní ji dali voněti ke květinám, jich jsem nenatřhal, nelze mi tu nic činiti, nejsem pro ni nic více než kterýkoli mimojdoucí na ulici»

razem, nechtěného poddanství, šálíc jej panovnickými choutkami, ačkoliv milovala bič...

Vzpomínala na chvíli prvního poznání v hotelu na okruhu města, kam vnikla poděšena se svým prvním milencem a slyšela znovu svůj výkřik, jenž vydral se jí z hrdla při jeho zoufale vášnivém polibku. Viděla před sebou znovu žlutou draperii na kovovém lůžku, která ji vnukala svojí barvou chtivost, tak že se na ni zavěsila vždy pohledem, když síla k bouření mládí docházela... — — —

Zahlédla jej v zrcadle, jak spěšně rozhodil dveře kavárny, odložil svrchník a skorem běže proplétal se mezi stoly, aby ji mohl políbiti ruku, vonící nevťiranou vůní.

Usedl do křesla vedle ní a vyšeptal jedním dechem píseň své náruživosti s refrainy úcty a odevzanosti. Prosil o její důvěru, zval ji lichotnými slovy na čaj k sobě a ona se vzpírala, ačkoliv čekala na rozhýbení se jeho tužeb. Povolovala zvolna, jako nerada a s odporem, ale posléze rozpačitě kývla a usmála se na jeho zjasněnou tvář. Co prožila cestou z kavárny do jeho bytu, zapoměla rázem, když rozsvítil lampu ve svém pokojíku a přehodil převlečník přes pelest mosazného lůžka, z jehož silných, černých tyčí smál se žlutý potah příkrývky jako oko šelmy. Zachvěla se odporem, vzpomínajíc na chvíli poznání skorem již zapomenutou, ale vtlačila svaly obličeje do přívětivého úsměvu, neboť každý jeho

nejvšednější pohyb třásl se zbožňováním a nadšením. Líh svítil modrým plamenem pod čajníkem a rázem byl jediným zdrojem světla, neboť jejich rty hledaly se už v tmě...

Maje hlavinku její na prsou horlivě ujišťoval ji vzplanutím své něhy boje se, aby ani na chvíli nedůvěřivě nepřemítala o síle jeho nadšení. Svěřil se jí, že miloval, že trpce miloval ženu, která si odbyla již své dobrodružství a netajila se jimi, předpokládajíc jeho svobodomyslnost. Svobodomyslným je, oh! určitě je, ale toužil milovat jednou vítězně a dlouze ženu, které by on první ukázal, jak světélkuje vášně v očích ve vzepětí prvního objetí. A takovou ženou je ona! Řekla mu přece, že mimo studentských, naivních lásek nepoznala slavné hymny milování; proto se jí tak koří! Neměl by ji snad tolik rád, kdyby věděl, že není jásavě čistá... Ucítil její slzy na své ruce.

Rozsvítil poděšen.

Viděl, jak tekou jí proudy perel z pod vějířů řas, němě pozoroval její trhané pohyby a žasl, když s bolestným vztekem odhodila žlutou příkrývku lůžka, jejíž barva připomínala jí poznání.

Cítila plně, jak toho hochu miluje. A klnula si, že ponechala jej v klamu a živila jeho illuse, neboť nechtěla býti vším člověku, který věřil její lži.

A klekla k lůžku se žlutou hedvábnou příkrývkou u vědomí, že láska se v ní láme. Když vstala,

aby oblékla plášť, čel v jejích očích nenávisť. Nenávisť proto, že věřil v existenci bílého neznáma, které již před měsíci ztratila, upírajíc rozvášněné zraky na rozdrážděnou žlut.

PANOVNICE SEDMI SRDCÍ.

»Rouge ou noir« jest sice velmi roztomilá hra a dráždí nervy, nemohu ji však hráti jako všechny ostatní jiné, poněvadž se mezi kartami nachází jedna, která nese na bílé ploše sedm ladně seřazených srdcí.

Na tuto kartu jsem jedenkrát vyhrál. Vyhrál jsem ženu a jejích sedm nocí — eh! Byly mi čerta platny, když mi daly věčně vzpomínati na tělo ohebnosti lijany, na polibky, jež drásaly rty v cáry, na malé prstíky, jež se tak rozkošně vrývaly v extasích do svalů mé ruky.

Paní Réli Tusarová měla ve vinohradské villové čtvrti krásný domek. Byla rozvedena? Byla vdovou? Proč bychom měli po tom pátrati? Jisto je, že mým návštěvám vyhrazeny byly středy s tou podmínkou, že nepřijdu v jiný den.

Vařila mi čaj a čtla lehtivě zurčící prosy d'Annunziovy zabalovala mi cigarety a kdykoli viděla v mých očích vášnivou žízeň, pohládila mne po vlasech, řkouc: »Ubohý hochu«. Lákalo ji mé mládí, hned k bouři, hned k smutkům nakloněné, mým nesmělým narážkám odpovídala bezradným posunem a jednou, když jsem ji políbil na šij, pohlédla na mne tak bolestně, že jsem pochopil...

Così jí poroučelo zříkati se lásky...

A tak jsem ji navštěvoval, odpíraje si doutníky, abych ji mohl koupiti kytici růží; požitek zřítí, jak je vetkne do vásy, vyvážil tisíckrát mé odříkání.

Dnes se rdím, vzpomenu-li, že jsem na ni číhal jako pavouk v síti! Nejsem dychtivým; neztotožňuji se s taktikou náhlého útoku. Vyčkávám. U paní Réli vyčkával jsem dvaapadesát dní v roce a pak ještě — tuším — třicet.

Oh, ženy jsou ovoce, jež pro každého z nás určité zraje, ovoce; na jehož pád do našeho klínu čekáváme někdy smutně dlouho, někdy krátce... Ale ovoce zraje s nezměnitelnou jistotou a my, vytrvalí sadaři, můžeme se skrytě smát.

Přišel Nový rok. Není tomu dávno. Několik dnů. Paní Tuzarová nabídla mi sklenku cognacu, když jsem jí první středu v novém roce navštívil. Nabídla mi druhou, která již vzrušila moji smělost a pak rozhodila hru karet na stole.

»Vytáhněte si« řekla, znatelně se chvějíc. Sáhl jsem mechanicky do směsi karet a vytáhl jsem jednu, která nese na bílé ploše sedm ladně seřazených srdcí...

»Ty... milý... můj... ty... víš! vyjekla a zarděla se v kouzlu svého ženství a rozpjala lokty jako nařikající ženy v antických hrách...

— — — — —

Až příští týden jsem přišel domů. Spánek, jenž následoval, byl těžký, a zotavující. A pak jsem běžel

Královno sedmi srdcí, královno záhadná, vlaze milující...

Královno...

Půjdu za tebou. Najdu tě. Tvé stopy musí býti zvláště světlé a vyvane z nich vůně tvého bytí, vid'...

Kamarád redaktor kloní se nade mnou.

»Hochu, co pořáde píšeš?«

»Píšu o sedmi nocích!«

Přítel usedá. Za okny je noc. A je středa...

Je, právě nyní ona hodina, kdy jsem k ní přišel.

Její lokty byly atlasové a vlnivé. Hrál jsem si s vlasy jako vesnické děti si hrají se lnem, visícím s kuželu. A prsy jsem jí líbal. Vášnivě, v tempu šíleného tance a zase opatrně, měkce, jako matka robě líbá. Je na jejím oválovém těle bod, který by nevzhořel pod mými ústy? Není...

Přítel promluvil.

Proč mne neponechá mým myšlenkám?

»Slyšíš?«

»Ne... nech mne!«

»Slyš!«

»Ne!«

»Dám ti látku k povídce. Hleď, poslední lokálka, kterou jsem psal...«

»Jdi k čertu se svými lokálkami!«

»Poslední lokálka, kterou jsem psal, byla o vylovení mrtvoly záhadné dámy!«

Pšá — — to je látka k povídce?

»Byla to ideálně krásná žena. A na krku měla na stříbrném řetízku promočenou kartu...«

»Ta karta... mluv?«

»Byla to srdcová sedma!«

ooo

MODERNÍ ROMANTIK.

»Praha si češe mračné vlasy korálovým hřebem červánek. Na židovském hřbitově tikají ze snaptáci. Ulice již nešumí jako podrážděné jezy. Je čas zahrát si několik úryvků z Louisy« řekla unaveně a protáhla vlasy měkkými konečky prstů...

Viděl jsem mnoho žen a dosti jich líbal; mám již za sebou dny, přinášející stálá vzrušení lásky, letmá dostaveníčka i bouření za žaluziemi, které chřestivě padaly, narážejíce na sebe soustruhovanými články, aby docela ztemnily pokoj a dodaly mu půvabu bezpečnosti, ale tuto ženu jsem Fredovi záviděl. Půvab semitského plemene soustředil se v Rachel a nezanechal v její duši stop věčného shonu za zlatem. Židům vlastní. Rachel byla nejušlechtlejším souhrnem krásy a charakteru, byla originálem, byla sjednocením krásy, orientálního tepla a citlivosti.

»Je čas, zahrát si Louisu!« opakovala, svítíc do tmy bělostnými zuby. »Zbožňuji kontrasty; melodie požívačné Paříže zapadnou na hroby pronásledovaných a zničených, pohladí kosti dávno mrtvých rabbi...«

Fred, Rachel a já dívali jsme se mlčky z oken mansardy na bizzarní koutek staronové Prahy. Židovský hřbitov se zvětralými náhrobky a rozkvetlými bezy, zdvižený staletými násypy nad úroveň uli-

ce, tlačil se na starou synagogu, museum ohyzdné fačady a židovský dům. Zeď byla v jedné části probourána a otvor tarasen několika prkny.

Hlídka přecházela, hlasitě dupajíc, pod otevřenými okny, královský hrad s kostelem svatovítským zčernal docela jako stará rytina a oxydovaná střecha letohrádku Belvedere ztrácela se pomalu mezi kaštany a stromečkovitými květy. Světla hořela. Plynárenský zřízenec tu a tam navlékal perly plamenů na nit serpentínových cest, matky a dcery rozsvěcovaly petrolejky na odřených stolech a mosty plály, dávajíce Vltavě pásy ze svatojanských mušek. Vozy rachotily kdesi až za scénou, zvony elektrických drah ozvaly se v dlouhých přestávkách a tam, kde je Zlatá Studen drnčela roztouženě kytara.

»Viděl jsem Benátky, Berlín, Stokholm, viděl jsem fjordy a viděl jsem města. Viděl jsem Neapol a netoužil jsem zemřít. Ale tady bych chtěl, Rachell« řekl Fred provlhlým hlasem. »Vidím-li takto Prahu, jsem zbaven rozmyslu. Krása Malé Strany je ideální krásou kamenné mrtvoly, ale pod příšerné činžáky židovského města bych položil petardy. Slávu Prahy urvali cizáci a její krásu drtí motyka...«

Bylo zbytečností, přítí se. Všichni jsme cítili svoji nepatrnost a na vnitřních stěnách naší hrudi křídla duše, omývající se v lázni půvaby města a večera.

»Tam«, pravil jsem, ukazuje na hřbitov, »by měla býti žena. Zpívají-li básníci o spleti lian a ko-libřících, zpíval bych o rozkvetlém bezu a o ženě. O té, která by zapadla do rámce krásy«.

»Rachell«

Fred se chvěl. Večer mu nalil příliš mnoho vína... Byl opilý, vnímal každý zkamenělý pohyb města, hledaje v něm umělecké nvuknutí.

Dvěře vrzly. Zahlédli jsme jenom světlý župan mladé židovky mezi dveřmi a zlatý pás v jejích vlasech.

Hluboká křesla, měkká a zvoucí jako vlahé lokty milenek obejmula naše těla a cigarety zapraskaly. Diskrétně, jedva slyšitelně. Bibeloty pohltila tma. Paravent s Muchovým Jarem, Létem, Podzimem a Zimou odrážel se od rudých tapet pokoje a na stolanu mihotaly se vyzlacené nápisy na hřbetech kněh. Balzac s bulharským přehozem nezastenal pod tíží těla. A bylo ticho. Jenom hodiny tikaly.

— — — — —

Slyšeli jsme docela zřetelně onoho večera! Tlučené zatleskání ruček, jakým se chlubí Velasquezovy portréty, vniklo okny do pokoje. A vábilo vykloniti se...

Měsíc plul a dštil paprsky, svítící jako nitě na vánočním stromku, opřádál jimi stejně laskavě štuky domů jako hebrejské nápisy náhrobků. Na jednom z nich stojíc ležela žena v bílém šatě, zlatý pás

v rozčechraných vlasech. Bzučela smutňoučkou píseň. Vstala, vzpínajíc vysoko lokte, s nichž splývaly volné rukávce a hladila hrozny šeříku. A míhala se zvolna mezi plochými, v zem vraženými náhrobky, kladouc na ně oblázky v pietě k mrtvým. Tam, kde byl volnější prostor, stoupla si na špičky, kasajíc záhyby oděvu a pohybovala se zvolna v smyslném harémovém tanci, chřestíc bubínkem. Dušené úderý na napiatou blánu, svěží cinkot žlutých plíšků, rozmarně zpředená vlákna měsíce, náhrobky, vůně šeříků a těla bříz...

Fred se chvěl. Kolena se mu jemně třásla, ústa křečovitě se zkrivila, žluť vyskočila v líci.

A dole tančil, smyslně tančil bílý přízrak, chřestě bubínkem.

»Rachel!«

Vytržena ze svého omámení, zastavila se. Ruka s bubínkem sklesla na bok. Na to jako lasice proklouzla otvorem mezi prkny a zmizela v domě...

— — — — —
Neměl jsem navštěvovati v květnu Freda, neměl! —

Ten večer mne příliš rozbolel. Rachel vešla do pokoje a zatáhla portieru, jsouc náhle sevřena jako v kleštích mladým mužem; dopotácejíce se jako omámení k balzacu, usedli, aby tiskli ústa na ústa, čelo, šíj a vlasy.

Krása večera ztuhněla a zkrvavěla. V hluboké lenošce, prudce kouře, zavíral jsem oči jako v závrati nad splynutím dvou duší, které jsem nikdy nepoznal, poněvadž jsem se vysmíval lásce. Byla na krok ode mne a přeci tak daleko...

Oh, Praha byla svůdná! Vykloniv se z okna, viděl jsem věže, zabodávající se do mračen a slyšel jezy upící pod tlakem vod, jako úpěly již dlouho, dlouho, dlouho...

PÁD DAVIDA GREENA.

Kdykoliv nasedal na svůj jednoplošník, zašeptal David Green Alicino jméno, což mělo býti modlitbou za šťastný vzlet a přistání. A když motor pravidelně otrásal strojem a hedvábná křídla aeroplanu se chvěla jako listí osyky, velitelsky poručil montérům, aby pustili stroj a rozjel se po travnaté planině, míře potom velikými, smělymi oblouky až k oblakům, kde kynula volnost ptáků.

Podepřena o hangar, snila Alice o velikosti svého milence, hledala jej v oblacích úzkostlivým zrakem a oddychla si až se zachvěla vlna pevných nader, když vrtule učinila ještě několik líných obrátek a David Green vyskočil na pevnou půdu. Pak dovedl ji do Southernu, kde obývala s otcem malý domek a šel spat, ten hodný, řádný muž.

Až k smrti sahalo Alicino milování. Nepoznala jiného muže mimo něho a den prvního vzdání se byl pro ni dnem slavnostním, dnem pýchy. Dělic své srdce mezi otce a Davida, krmila plaché holuby rousňáky a chovala na klíně malého psíka, čtoucí romány Waltera Scotta, kochajíc se Browningovou a Dickensem. Prostě plynul její život; nebylo v něm cílů, bouří, zklamání a nadějí. V létě bílé, na podzim a v zimě elegantní vlněné šaty halily její štíhlou, úměrnou postavu; o hedvábu dočetla se v Dumasovy a šperky znala z výkladní skříně mistra Jeffersona, jediného klenotníka v Southernu.

Ani neví, jak dlouho zná Davida. Miluje jej již delší čas? Nemůže říci. Jen o tom je přesvědčena: zavěsila se na jeho život v pevné důvěře a kdyby chtěl, i v propast by se s ním vrhla, střemhlav, tak jako se řítí orel šípem zasažený k zemi.

I dnes ji dovedl domů a vlaze poceloval; nemohla zakrýti jakousi rozpačitost, otočil se rázně, procedil nepravidelnými zuby pozdrav, z něhož zaslechla pouze: »...good« a zmizel v mlhách, které tak brzy zvedaly se kolem Southernu a nadchly venkovany k strašidelným bájím...

Hlavu obalenou šátkem, zahalena v plaid, usadla do rákosového křesla a zadumala se. Pozdrav montéra ji vyrušil. Pozdrav lstivého Anglosasa s lysou lebkou a ryšavými vousy...

Zachtělo se jí pohovořit s Greenovým pomocníkem. Zavolala jej. Mírně se potácejce, opřel se o hradbu až zapraskala a díval se tupě na Alici.

»Kdy bude dokončena správka motoru?«

»Nevím. Čert v něm vězí. Good by... A mister David sám...« odmlčel se a náhle jidášsky vybuchl: »Ej! Hezkou holku má. Novou...«

»Mlčte! Jděte! Jste zase opilý!« rozhořčeně vykřikla Alice.

»sem — nejsem. Ale jisto je, že Hampsworská louka se hodí k přistání a dcera jejího majitele má zatraceně svůdné oči!«

Alice se zachvěla.

Opilý montér s radostí pozoroval stopy bolesti, jevící se na její tváři a nítel požár žárlivosti dále: »Ale je pomoc, slečinko! Je pomoc! Kdyby slečinka shodila vlašťovčí hnízdo na severní straně hangaru a živé mládě přibila do osy propeleru, ví Bůh, že by pilot Green vícekrát do Hampswordu neletěl!«

Všecko, co v Alici po léta žilo, náhle umíralo. A montér, ušklbaje se, radoval se ze své pomsty. Od zítřka už u Greena není, byl pro opilost okamžitě propuštěn; tak ať...«

Odpotácel se do tmy.

Tehdy Alicin otec, chtěje jí dátí dobrou noc, zastihl ji polo zkřehlou v rákosovém křesle a odnesl ji na lůžko.

Druhý den mu oznámila, že odjede na návštěvu k přítelkyni. Zapráhla malého koníka, vskočila do gígu a když přijížděla do Hampswordu, kroužil hedvábný pták nad dlouhou a širokou loukou, pustou, skorem docela pustou, kdyby na ní nestálo děvče svůdných očí, mávající šátkem.

Obrátila vůz a tryskem hnala ponnyho domů. Upravila oběd, pak sedla ke knize a četla na stránce padesáté o Fingalovi.

Když přišel David Green, žertovala s ním jako jindy a šla s ním k hangaru. Vzletěl. Dlouhou tyčí shodila vlastovčí hnízdo, vstrčila jedno mládě za nádra a ostatní rozdupala...

Trásl se tam a chvělo jako její srdce, které už celé náleželo pouze otci. David Green měl určité místo v něm, malé jen, však děsné. Bylo vyhrazeno pomstě.

Zoufalá, chápala se posledního prostředku: po-věry. Kdyby jí býval montér poradil, aby místo ptá-čete přibila na propelér své srdce, byl by David Green našel jednoho dne malou krvavou hmotu na jasanu zakrouceného dřeva.

* * *

Ráno příštího dne bylo plné mlh a kouř, zahnaný nad nedozírné roviny, visel těžce ve vzduchu a činil jej nedýchatelným.

Alice, lehce zavěšena v rámě Davida, sprádala v ladných větách štěstí budoucího manželství, a rvala tím srdce Greenovo, které chladlo a plálo zároveň. Jemu, cobyvateli vzduchu, znechutilo se náměsíčné děvče a celou silou své energické duše vzplanul pro žhavou, neromantickou ženu, dceru bohatého statkáře, jemuž náležely všechny louky v okolí Hampswordu...

Ale když sám, nemaje montéra, hmoždil se v hangaru s barelem benzínu, stoupla si Alice na špičky před propelér a přibila tam živé, úzkostlivě křičící ptáče...

Neviděl je venkovan, rozhoupávající motor a ti, co drželi stroj, je teprve nezahlédli.

Velitelský posun...

A pták vzlétl...

Bez dechu dorazila Alice k svému gigu a hnala koníka po krásné, válcované silnici k Hampswordu. V příkopě — na poloviční cestě — ležel montér...

»Učinila slečinka, jak jsem jí radil?« křičel chraptivým hlasem.

Alice se zarazila, nenalézajíc odpovědi. Potom mechanicky přikývla.

»Tak s ním bude zle. Může-li slečinka ještě, strhne ptáčka dolů. Nebo se mister zabije, nájisto zabije... Všichni aviatci ji to odpřísáhnou! Jistě!

V šíleném letu dostihla Hampsworských luk...

Ležel na nich hedvábný pták, z jehož trosek vytáhl právě rolník ohořelou mrtvolu Davida Greena.

— — — — —
Nedojela.

Krokem se navracela k domovu. Připravila otcí večeři, zahalila se do shawlu a četla v knize na stránce šedesáté o Fingalovi..... poněvadž nikdo nevěděl, jak hrozně trpělo její malé, pošlapané, ale hrdé srdce...

ZÁVĚJE, KDE BYLY KVĚTY.

Vyjel si po prvé ve svém životě v zimě na ven. Netoužil po scenerii kryté laskavou bělň, měnící ráz krajiny až k nepoznání tomu, kdo ji znal pouze v létě. Ale pod troskami hradu měli se po dlouhém odloučení sejít a říci si, že se mají stále tak pružně rádí jako kdysi... Ano, kdysi... Je tomu již rok, co se po prvé uviděli. Uvažte: dvanáct měsíců, každý měsíc po třiceti dnech, den má tisíce vteřin a každá znamená políbení. Může se tedy říkati: kdysi.

Jede liknavým vlakem. Opakuje si všechny schůzky, každodenní i výjimečné, kdy za ní jezdil na prázdniny a ona mu roztomile určovala body schůzek. Nakreslila plán villové osady blíže Prahy, cestu k lesu, křížkem určila strom s obrázkem panny Marie a kolečkem houští, které bylo v pravo. Přidala dlouhý věrný popis ku svému nárysu polohy a končila: »...houští, listnaté houští. Tam budeš skryt. Nepiš mi, který den přijedeš. Řekněme, že se v něm skryješ jednoho dne mezi pondělím a středou. Přijdu v pondělí kolem něho radostně čekajíc, že vyjdeš. Co si budu více přát? Abys mi vyšel vstříc z něho již dnes či zítra, abych se mohla déle na tebe těšit? Ale přijedeš, vid', má lásko...«

Přijel vždycky už první den. Viděli se tak týdně dvakrát, vždy na jiném místě, jako věčně noví milenci. Odběhla domů k obědu a odpoledne přicu-

pala, nesouc koupací oblek. Hodila mu jej do náruče a on zachumlal do něho obličej, cítě vůni jejího těla. Běželi cestičkami a šli vážně lesem, mnohdy mlčeliví, sdělující si sladká slova stiskem ruky a pohledem. Naposledy se uviděli pod troskami hradu. V srpnu to bylo. Léto bylo nejžhavější a straň dýchala životem. Našli si místo u paty věže nedočkavě rozkochání a oddali se zcela sobě, zapomínajíce na svět, na zapadávající slunce, hučící vlak, křiky automobilových trubek. Neslyšeli ničeho z ruchu života, který se na oživené silnici vzpínal u jejich pat, jenom něhu si četli v očích a ústa k ústům tiskli.

Jak bude dneska?

Odejela před měsícem. Z počátku psala denně, později obden a nyní...

Je dvacátého třetího a její poslední dopis je datován před týdnem. Píše, aby přijel, ovšem, chce-li. Jinak není toho zvlášť zapotřebí. Odloučení je sice hrozné, ale ona se dovede odříkat. V úterý naň čeká pod hradem... Tam, ví, kde bylo tolik květů, kde ji ustlal na pampeliškách a zvoncích...

Vlak jede zvolna jako brzděn strachem před neštěstím. A Fred Thor se v něm kolébá v taktu, myslí na Lucy, na květy... a kolem je sníh, jenom sníh...

Je devět hodin ráno. V devět hodin deset minut bude na místě. Pozná cestu k hradu? Bude zaváta... Lucy přijede až odpoledním vlakem, po druhé ho-

dině. Co si počne celou tu dobu? Překvapí ji. Dá v malém, útulném hotelu vytopiti pokoj, připraví samovar a objedná večeři. A víno. Do podušek nastříká voňavky, aby na nich lépe snila. Sejdou se u hradu, pohlédnou si v oči a seběhnou do údolí...

Vlak stanul.

Thor pružně vyskakuje z vozu, písek nástupiště mu chrúpe pod nohou a ledový vítr jej ovívá. Už aby byl pod střechou. Za tři, čtyři minuty je v hotelu. Majitel zdraví a ptá se, co pán poroučí. Čokoládu a cigarety především. Pak chce vidět pokoje. Co je k obědu? Aby nezapomněl! Bude zde večeřeti s dámou (restauratér se významně usmívá) a chce mítí večeři skvělou. Ryby? Ano, ryby! Rybí polévku, pstruha nebo lososa s majonaisou, španělské ptáčky a víno. Liebfraumlich? Ano. Ale všechno rychle a pokoj chce vidět. Topit se musí, topit; venku je děsná zima. Přijdou vymrzlí. (Ale šťastni, dodává pro sebe.)

Prochází hotelem. Ach, našel pokoj, z jehož oken je viděti k patě věže, kde se v létě milovali...

Dvě hodiny. Thor přešlapuje na peroně. Vlak jeví se na rovných kolejkách zprvu jako tečka, roste, roste, roste, úžasně rychle roste, zastavuje, letí, dál a Thor zaražen stojí před nádražní budovou...

Sníh zvolna padá...

Bude asi u hradu. Přijela dříve, šelma, a chce jej překvapiti. Stoupá zavátou stezkou k patě věže...

Nic... Žádné stopy... Sedá na kámen a čeká. Za čtvrt hodiny zde musí být....

Ve čtyři sedí v restauraci a prohlíží jízdní řád. Poslední vlaky přijedou v sedm a v devět hodin večer. Nu, přijede jimi. V sedm hodin přijede... Je hotova večeře? Je! Ve tři čtvrti na sedm nutno servírovat. V sedm se vrací sám z nádraží a tupě sedí ve vyhřátém pokoji u vychládající polévky. Losos — zdá se — vadne na míse. Majonaisa houstne. Devět hodin...

Nepřijela...

V pokoji je zima. Víno nevypito, večeře studená... Balí se do kožichu a jde nocí.

Je měsíčná...

Po stezce dobře známé jde k hradu... Nohy kloužou, ale on jde, neboť tam nahoře určitě čeká Lohu. Bojuje s větrem, s mrazem, s půdou. Už je u věže... Zde je to místo, kde v srpnu byli. Srpen! Není tomu tak dávno! Kdysi! Zde rozhodil pampelišky, tam zvonce a mech...

A nyní jsou jen závěje, kde byly květy, závěje, kde rudly máky, žloutly pampelišky, modraly se zvonce a jásalo štěstí.... Závěje... závěje...

POSLEDNÍM MILENCEM.

... opovrhovala mnou, neboť jsem vysoko třímal pohár rozkoší ve své dlaní a mým náboženstvím byla svůdně krásná filosofie Diderotova.

Dnes mne již opustila docela, týden po mém odjezdu, mezi jejím druhým a třetím, po mém desátém dopise.

Zacloumala mnou nechuf žít, když prostě prohlásila, že nečeká mých roztoužených vzkazů. Vzpomněl jsem si na jeden večer na Zofíně.

Líbal jsem jí ruce a hrdlo, chtěje vypít její krev, Šeptali jsme si...

Ujišťování naše byla žhavá a zvonila upřímností; slibovali jsme si žárlivost až k hrobu.

»Na minulost nežárlil!« řekla. »Ta patří mně. Před tebou jsem měla množství lásek, ale jenom jednoho milence...«

»Nezáleží, aby byl člověk prvním, je krásné býti posledním milencem ženy!« opakoval jsem slova Paul Bourgeta.

Opřela mi hlavu o rameno, sevřela ruku a sladce ztichla.

Tato povídka létla mi tenkrát hlavou; kus románu života, k němuž mi dal Bourget thème.

* * *

Žil na periferii města v chudém domku, který již z dálky čpěl zabláceným nátěrem; studoval práva.

Měl — jako všichni studenti — lásku, lásku zcela krotkou, určitou, nebouřlivou. Bylo to prostě jasné, že si musí dobýt Stáňu prací a mít ji docela, denně u sebe, od rána do noci.

Do noci, kdy ztělesní své vidiny, odřikáním růžově kreslené!

Když byl promován na doktora práv v malé aule, zajel domů, k Stáně. Vím bezpečně, že se to stalo v létě. Léto zdůrazňuje smyslnost. Šli spolu do lesa, strání vzhůru kolem přesně rostlých stromů a vyřezali srdce s monogramem do staré břízy, neb vždy se to tak dělá.

»Chceš býti mojí?«

Les šuměl.

Přikývla, neboť uznala, že měl právo se tak po tolika letech tázati; přikývla, neboť uznala, že přisvědčiti musí.

Karel Vlk chtěl zajásat, ale viděl, že se v něm nic neozývá. Čekal odpor, který je tolik krásný. Líbali se, ale chladně. A pak ji měl, jako máme ženy. Jen jedno jej uspokojovalo: majetnil Stáňu.

Odejel do Prahy k advokátovi. Psal ji. Psali si, že se vezmou. O dětech si psali a krásném pláči robat. Ale nic v nich nekřičelo, jejich láska byla vyloženě jednoduchá, nekmitalo se v ní nic, čemu říkáme žárlivost.

Žárlivost je sedmerou pečeti pravé lásky.

Lze žárlit na měsíc, který hladí milenciny tváře a na vonný mech proto, že ji tak měkce nese. Posléze žárlíme sami na sebe, vyčítáme si, že nesa-jeme s vervou erotiků každý jásot chvíle, že jsme leckdy unaveni a málo něžní.

Tedy onen pocit jim scházel. Jistota je hrobem, v němž pohřbíváme lásku. Musí býti živena nedůvěrou, neboť víra ji zabíjí, ne uzdravuje. —

Stáňa poznala muže. Její tělo se probudilo a chtělo pít. Karel je daleko, daleko...

Potkávala jinochy s výkřiky v očích; lísal se k ní a šeptali své žádosti. Smysl věrnosti nebyl v ní vkořeněn a chtivost ji zmáhala.

I šla za nimi.

Za několik měsíců uměla líbat a milovat, chutnala víno soužití a milovala doktora Karla pouze setrvačným citem věřic pevně, že se s ní ožení.

Přijel.

Vyznala se mu ze všeho. »Ale miluji pouze tebe«, dodala zavěsíc se mu v rámě.

Tehdy měl po prvé pocit žárlivosti.

Rozešli se toho dne docela. Karel odejel do Prahy a četl Bourgeta.

»Je nutno býti posledním milencem ženy....« četl...

Zde počíná jeho duševní choroba.

* * *

Švihácky oděný Karel Vlk navštěvoval společnost žen, jimž odumírá tělo. Láska k Stáně rostla

v něm živelně tak jako nenávisť k ní a plakával dlouho do noci, vzpomínaje, že byli muži, kteří ji měli po něm.

Je nutno býti posledním ...

Oh, býti milencem ženy, která zemře v náručí. Lze si představit větší slast? Její pleť se chvěje v smrtelné křeči a při tom její nervy šílí blahem! Milovat ženu, odsouzenou k smrti, by bylo nejkrásnější!

Ta myšlenka v něm rostla.

Po letech obhajoval vražednici vlastního dítěte. A ačkoliv jeho řečnický talent, důvody a švih, jímž vykládal zákon, uchvátil i samotné soudce, vyzněla jeho obhajoba tentokráte planě, nechutně a cize. Porotcové klímali při jeho řeči a zástupce žaloby měl lehkou práci, žádaje trest smrti.

Dvanácti hlasy ano.

A zase podal Vlk chabou zmatečnickou stížnost, která spíše přitěžovala než byla oddůvodněna.

Rozsudek se potvrdil a oznámen odsouzené; na dvoře vězení stavěli šibenici.

Tehdy Karel Vlk navštívil svoji klientku zcela na duchu skleslou, aby česal ovoce své práce.

Dvě hodiny před smrtí byla jeho, uvěřivší slibu, že obdrží milost.

Když zaskřípala kladka šibenice pod jejím tělem, zachvěla doktorem Vlkem po prvé tak teplá vlna blaha, že si vryl nehty do dlaní. Čekal s bázní další, čekal, že nezemře, že kat špatně provedl svou práci...

Lékaři zjistili smrt.

Po letech neklidu spal Vlk onen den pevně s úsměvem na rtech a opíjel se výsledkem svého počínání. Kalilo mu však radost pomýšlení, že pocítil úplné štěstí jenom jednou za život.

Miloval tedy stařeny nad hrobem a nemocné ženy, které se neměly uzdravit. Ale stále nedocházel k onomu kýženému blahu, které se stávalo polovičním. Toužil býti prvním a posledním milencem ženy.

... a bylo nalezeno malé, zaškrčené děvčátko a lékaři zjistili, že před smrtí se stalo ženou.

Téhož dne se otrávil doktor Vlk sublimátem. Neboť došel štěstí svého života.

* * *

Lampy na ostrově rázem shasly, neboť byla jedenáctá.

»Ty...«

Vytrhla se ze svého snění.

Vykládal jsem ji svou fantasií o Vlkovi.

»Směšné. Přikládáš lásce význam, který nemá. Proč právě ty mně máš být vším, proč ne ten druhý? Jsem dneska blažena a nežádám si jiného muže, neboť splňuješ má přání. Vidíme se každý den, zvykli jsme si, jdeme za stejným cílem: urvat životu jeho krásu.

Ale žena, která poznala muže, jednala by jako Stáňa. Tělesná věrnost je překonaným stanoviskem;

stačí, jsou-li milenci k sobě upřímní, duševně si postačují a touží po harmonii povah.«

Sli jsme.

Ulice byly prázdné.

Ve vinárně zpívali mí známí písň Prachenska — mají zvláštní kolorit zdravého nazírání — a někdy srší šibeničním vtipem.

Ten večer jsem pil.

Po třech dnech jsem ji vedl na nádraží a dnes mi napsala, že je konec, že vše, co jsme zažili, zemřelo.

Ano, potřebovala obhajoby. Je to prosté. Poznala tam, kam odjela, muže, který se jí hodil; podvádět se jí nechtělo. Obešla tedy svoje svědomí.

Rozešli jsme se.

Je volna.

A nyní může milovat, neboť z její obžaloby ji její svědomí osvobodilo.

— — — — —
Proto dneska vzpomínám zase na citát z Bourgeta, neboť mne páli pomyšlení, že jsem byl pro ni mužem jako ti druzí. A volá ve mně touha, býti jenom jednou posledním milencem ženy.

Cítím, že ve mně roste, probouzí se a chvátí moje smysly duše Karla Vlka. A chtěl bych vsednout na vlak, jeti, jeti za ní a pokorně prositi o jednu chvíli lásky, na níž mám dosud právo.

Scenerii si představuji živě:

Vím bezpečně, že se tak stane v létě, neboť právě léto zdůrazňuje smyslnost.

Jdeme spolu lesem, strání vzhůru kolem přesně rostlých stromů a vyřežeme srdce s monogramy do staré břízy, neb vždy se to tak dělá.

Chceš býti mojí?«

Les šumí.

Přikývne, neboť uzná, že mám právo po všem tom, co mezi námi bylo, se tak tázat; přikývne, neboť uzná, že přisvědčiti musí.

Zajásám? Ne, neboť poznám, že se ve mně nic neozývá. Čekám odpor, který je tolik krásný. Líbám se, ale chladně. A mám ji, jako máme ženy a rdousím ji, rdousím, když se celá její pleť chvěje pod nárazem konvulsivní rozkoše.

A zanechám její tělo v mlázi, přesvědčiv se dříve, že nedýchá.

Téhož dne smíchám sublimát s číší vína.

Neboť jsem došel štěstí svého života...

DOPIS JINÉMU URČENÝ.

Milý příteli,

věřte mi, že vadnu. Zvyklá na nescíslné drobné něžnosti duchaplných mužů, chřadnu v tomto zákoutí mezi chrpami, vyrudlými máky a rybníkem, který je tak špinavě hnědý, že neláká k osvěžující koupeli, jež by mne naplnila spíše hnusem než mírnou, želanou rozkoší. Rozhlížím se v této melancholické samotě, kde bych alespoň na chvíli duši zakotvila a nezmítala se mezi nadějí a zoufáním. Však jediná možná moje útěcha zde v opuštění s těžce nemocným chotěm dlí v dále...

Jste to vy, milý příteli.

Znal jste mne již jako mladou dívku a žertoval se mnou tak, že mne to až uráželo... Ne, nelekejte se! Byl jste vždy ušlechtilý a jemný, ale neviděl jste ve mně ženu! Moje ramínka byla pro Vás příliš úzká a mé rty málo koketní; hodily se pouze pro sladkosti — dle vašeho mínění — které jste mně v japonských bonboniérách nosil, a já toužila po polibcích!

Když mne po osmnáctém roce zasnoubili rodiče bohatému, nevrlému statkáři, přišel jste k nám a říkal: »Asunto, jaké štěstí vás to potkalo! Asunto, blahopřeji vám...«

Vyslovoval jste moje jméno celé, nenacházeje pro ně zdobnělinu tolik pro mne želanou a mazli-

vou: blahopřál jste mi u oltáře, ačkoliv jste musel vidět, vědět a tušit, že manželství bude pro mne poustí, pouhým ostrovem, na který jsem vsazena z trestu za svoji krásu.

Navštěvoval jste mne málokdy, ja vždy uctivý a plný obdivu; nenapadlo vás, že žízním, milý příteli že formální manželství mne pouze vznítilo, ale neutišilo, neuhasiло ničím, opakuji vám.

Zajeli jsme sem. Poušť v poušti. V malé ville, docela osamocena, s rozhryzanými rty snáším manželovy rozmary. Myslím, že umírá příliš pomalu, že moje nedočkavost je větší nežli síla jeho života.

Vy víte, proč vám píši. Jste chud a neodvážil jste se mne mítí rád. Ale já vás milovala, milý příteli, a miluji panenskou, slavnou láskou první, svatou a velikou. Nabízím se vám sama. Přijďte a pomstěte mne. Hrubost pomsty sežehla celé moje srdce, není v něm trocha slitování s mužem, který si mne koupil jako bibeloty kupujeme. Až bude zcela vysílen, že Smrt se s ním počne bratřit, pomilujeme se sarkasticky před jeho očima, můj příteli.

Spí a odporně dýchá. Kdybyste věděl, jak dýchal! Jak těžce s poslední nadějí ssaje do sebe hustý vzduch dlouho nevětraného pokoje... A neumírá. Příteli, on se mi pošklebuje svojí ničemnou existencí! Nad jeho mrtvolou spojí se vítězně naše rty, až....«

Asunta Grimmová nedopsala. Nedočkavý cinkot nožem o sklenici volal ji z vedlejšího pokoje skorem velitelsky.

S povzdechem uposlechl. Její štíhlá, půvabná postava se zvedla nad malým stolkem a tichým, odevzdaným krokem vešla do šeré ložnice, kde již dva měsíce umíral statkář Grimm.

»Vino... chci .. vino... dej mi... vino!«

»Víš, že lékař zapověděl!«

»Vino!« rozkřikl se, rudna vztekem. Poslechl. Sešla do sklepa, přinesla malou láhev veuve Cliquot Ponsardin... Její přátelé říkají tomuto champagne-neskému »Veselá vdova«. — Zátka bouchla, strhující za sebou šumný proud vína, ještě v poháru žlutě pěnící...

(Pil chtivě; ne, tak nepijí gentlemani! Tak by pili božský dar Champagne kočové ve formankách.)

Vracejíc se do ložnice, šla přes kuchyni, kam právě panská vrátila se s nákupem, zalita potem.

»Slunce svítí — hřeje... milostivá paní! Jděte ven! Zastanu vás u milostpána...«

Chvíli váhala. Když zasedala k psacímu stolu, nebyla ještě rozhodnuta, má-li se rozervat pohledem na skvostné lesy, na požaté obilí a louky, vonící ocůny.

Psala:

»Nebyla jsem mu nikdy nevěrnou; neměl pro mne onu cenu, abych na svoji duši uvalila hřích

podvodu. Neměl ji on, neměl ji nikdo jiný. Čím je jeho cena menší, tím musí býti cena mého milence větší, aby vyvážila tíhu mého opovržení nad ním... nenávidím, oh! nenávidím jej!«

Vůně zralého léta zavála až k stolku. Proběhne se, projde pěšinami a uvidí lidi, promluví s nimi několik slov...

Přehodila shawl a vyšla, Slunce ji objalo.

Statkář Grimm ukryl pod lůžko prázdnou láhev a zazvonil znovu.

»Kde jest paní?« tázal se vstupující panské nevrlym, zlým hlasem.

»Odešla. Je tak krásně!«

»Novou láhev Cliquotky!«

»Milostpane...?!«

Děvče se zachvělo.

»Slyšela jste?«

Beze slova mu ji přinesla. Nový život vjel do něho, když vypil za sebou rázem dvě tři sklenky.

»A pak, že se nemá při arteriasklepose pít!« zasmál se, a s námahou sešinul oteklé nohy s lůžka a vlekl se k psacímu stolku. Na svoji milenku vzpomněl, na tu miloučkou balerinku a napsat jí chtěl, že bude brzo zdrav...

Asunta blížila se k lesu. Fred jí nešel s myslí. Fred Thor, vzdělaný bankovní úředník se spisovateelskými choutkami, tak mladý, hezký, hezounký...

Mezi tím, co vybírala z hlavy napadané jehličí, četl Grimm její psaní a tvář se mu křivila. Aha, milý příteli, vy máte být mým nástupcem. Zloba jej naplnila celého. Ale zvolna jej opouštěla s vědomím, že on vlastně Asuntu okradl o výkřik mládí, že ji nemiloval tak, jak by chtěl.

Vyprázdnil na ráz sklenku vína; byl poloopilý. Přemýšlel ještě dlouho, až jej strašná, živelná bolest shroutila, diktující mu rozhodnutí.

Pod rozepsaný dopis podepsal Asuntu, svým těžkým trhaným písmem připsal »Přijďte ihned!«, vsunul do obálky, zapečetil a napsal adresu.

Pan Fred Thor, bankovní úředník, Praha... ulice... číslo.

Zazvonil.

»Tento dopis... ne... zavolejte mi nějakého hochá!«

Přiběhl domovníkův hošík, a za chvíli ubíhal s psaním na dráhu. Tmělo se. Doběhl ještě k vlaku, vhodil do schránky vozu a pozdravil paní Grimovou, drtě čepici v ruce. Šla k domovu.

Zastihla manžela na lůžku s otočeným šátkem kol krku, který ukroutil kartáčkem na zuby. Vítala své osvobození horkými slzami; když však na psacím stole našla papír s větou: »Už mne nepodvedeš!« pochopila dosah tragédie a vinila se z mužovy smrti, upějíc bolesti.

Druhého dne přijel Fred autem z Prahy a se slovy: »Asunto, milovaná Asunto!« vrhl se před paní Grimmovou. Podala mu ruce slzíc a vedla jej do manželova pokoje, kde ležel na lůžku ztuhlý a přísný.

Přečetl si také jeho jedinou větu loučení: »Už mne nepodvedeš...« a odešel z domu, kde rostla léta pro něho láska, smrtí cizího muže náhle zdušená...

NA POPELEČNÍ STŘEDU.

V úterý byl pozván Pierrot do rokokového zámečku, aby drnkal milostné i pijácké písně na svou mandolinu, se zvláštním připomenutím: »Nezapomeň Colombinu doma!«

Tměl se již rozkošný večer, když docházeli k zámku. Rásnaté sukénky Colombiny otřely se v letu o stromy jiním pokryté a mandolina harmonicky, dutě zaplakala na jejích bocích. Pierrot vyhlížel jako lehtivě komický sněhulák a černé, třásnitě knoflíky podobaly se drápkům bizzarního hmyzu, zachytávajícího v letu velké, ulekané vločky. Stromy rozpínaly náruče do neznámých dálek a jejich stín byl lámán černými, přetínajícími se kolejem — byly to stopy parádních karros, jež dávno již dovezly panstvo k smuteční hostině.

K smuteční hostině, neboť Princ Karneval byl těžce chorý a prorokovali mu, že rána nedočká...

Sametová žluť světél krásnila hebký sníh, dávající tušit v křovinách smečku faunů, jichž kamenný druh zvedal fujaru k ústům na podstavci u schodiště záměčku.

»Faun!« řekla snivě Colombina. »Píská!« A poklonila se mu koketně, držíc v štipci prstů bohatou sukénku.

Mandolina poskočila, hlučíc na jejích pevných bocích.

Vpustili je.

»Jdeme zpívat!« pravil Pierrot, »a máme hlad!«
Vrátný štípl Colombinu do brady. »Maličká hlavová?«

Přinesl jim kuřátka a oni jedli.

Pak vstoupili do sálu, držíce se maličky.

»Oh!« vzdychl si markýz de Saint-Beuve, vida ten krásný párek, »oh! jde k nám mládí.«

A baronesa Reval pískla, ukazujíc na Pierrota:

»Jak je bílý!«

Zavedli je do středu sálu a postavili na stůl. Smáli se a zpívali o víně, ženách a lásce, o tom, jak všechno vadne a znova pučí, o kráse menuettu a pas de deux a ještě o jiných věcech, bizzarních, roztomilých...

K ránu byl Pierrot opit těžkými víny a v široké kapse spodků měl zlato. »Princ zemřel!« řekl krásce s hlubokým výstřihem a zvolal: »Ať žije princ!«

Ale nenalezl ohlasu.

Zbyl v sále sám.

Jen v nesčíslných záhybech kruhové chodby šeptaly si zaníceně dvojice.

Pierrot kráčel kolem nich. Jedna žena seděla samotna. Vzal ji za ruku.

»Tož — líbej mne!« vyzvala kráska.

»Kde je Colombina?«

V jeho hlase byla předtucha bolesti.

»Nic ... neptej se ... jen líbej...!«

»Ah!« mávnul rukou. »Jsme v domě smrti. Neboť zemřel... víš!«

Odešla od něho, pudrujíc se cestou.
Mandolina zadrnčela.

Zpíval:

»Byl jednou jeden Pierrot
měl Colombinu rád [— bum, bum —
měl Colombinu rád

a jednou se s ní nepohod,
že pro ni z lásky krad [— bum, bum, —
že pro ni z lásky krad.

Ona mu byla pokladem
a nežli vzešel den,
tu poklad jeho, pro nějž krad
byl jiným ukraden [— bum, bum —
byl jiným ukraden...«

»Bum... bum« opakoval si zádumčivě a vy-
potácel se z okružní chodby. V prvním záhybu užřel
krásku, jež mu prve nabízela polibky, v loktech
vrátného.

»A nežli by svá vrata střežil —
zámek pociťte ti půvab úst!«

zazpíval jim, kloně se dvorně a odešel, aby zpíval
jiným. Tak přešel celou chodbu, ale nenalezl své
družky.

Sestoupil do přízemí.

U mramorového krbu klímali jídlonoši a komor-
níci, spící kuchtík držel v ruce rožeň, nádobí se ta-
jemně lesklo.

»Princ Karneval umřel!«, řekl náhle smutným
hlasem Pierrot.

Ale neprobudili se, aby promluvili s ním o Co-
lombině.

V srdci pobíleného chlapíka počala klíčiti žárlivost.

Arlechini...

Viděl jej několikrát, tohoto drzého, v kostko-
vané nohavice oděného tvora, jak se plíží ulicemi
za Colombinou a dívá se na ni, tak...

Tak...!

Zaskřípal zuby a vlekl se ven. Šel dlouhou
chodbou a smál se maskám rytířů... Jak byli pit-
vorní...!

Ale Colombina?

Snad bude v parku!

Otevřel hlavní dveře a severák jej ovál. Sníh
padal neúnavně a přikryl celého fauna i s flétnou
a rozmarnou, zkamenělou písničkou. Ale nikde ne-
bylo stop, takových malých stop, jaké zanechávala
Colombinina nožka. Faun sténal pod tíží sněhu.

Vyskočil na podstavec a shazoval sníh tak dlou-
ho, až očistil celou sochu. Pak se opřel o sloup
schodiště.

Mandolina jemně zadrnčela na jeho pleci.

A padal sníh dlouze, hustě, bezútěšně...

* * *

Tou dobou seděla Colombina v malé kuchyni a
hladila štařečka-kuchtíka. Nazýval ji ptáčetem a sná-

šel jí vše možné a posléze naplnil veliký, veliký koš potravinami a zákusky, usmívaje se na Colombinu.

Ta zahalila se v černý, dlouhý plášť, vzala koš, poděkovala, a dala se políbíti na čelo. Postavila dárky u klavních vrat a spěšně proběhla zámečkem. pierrota nenalezla. Proto otevřela hlavní dveře, vyvlékla koš na schodiště a seběhla... Vítr přirazil dveře.. Vzkřikla jasným hlasem v nadané ženy miláckovo jméno...

Jenom park jí odpověděl melancholickým skřípotem větví.

Srdce v ní hořelo. Viděla tolik lásky dnešního večera a chtěla líbat... Rty se jí žádostí a zimou roztráslly. Potom vyskočila na podstavec k faunovi a celovala mu rty.

»Fuj, studíš, chlapče!« pleskla jej a seskočila. Zhlédla Pierrota v prvním ranním přísvisu, kterak je podepřen o sloup schodiště.

»Dareba! Neozve se!« vzkřikla a letěla mu do náruče.

Slunce, rudé jako plášť katův, vyhoupllo se nad lesy...

Colombina objala Pierrota a políbila jej.

Ale jeho rty byly studené, studené jako kamená ústa fauna...

MOTÝL ŽITÍM POPÁLENÝ.

U podjezdu dvorního divadla supěla nedočkavě auta, když první návštěvníci baletní premiery opouštěli postranními dveřmi chvatně budovu. Co uvnitř hřměla bouře potlesku a inspicient dirigoval opoňu po čtvrté vzhůru, vybíhali elegantní mužové, nedočkaví restaurantu, vináren a baru, k vůli nimž tak mnohý do divadla chodí a sráželi se v malé hloučky, mizíce v polotemných ulicích.

Úzké chodby u loží byly plny lokajů s divadelními plášti přes loket přehozenými a bílé ženy bohatých průmyslníků sdělovaly si živě dojmy, zatím co mužové radili se, jak užítí zbytku večera.

Parterre náhle spustl. Ospalí sluhové zručně naházeli režné potahy na rudý plyš sedadel a hasiči konaly poslední prohlídku. Asbestové opony došinouly se k sobě zvolna jako dvě vodní kapky kohaesí puzené a splynuly v slitý celek, lustry hasly jako rychle žité životy a brzy jenom záře požárních světel nesměle blikaly opuštěným stánkem, jsouce shasínány mrzutým dechem bilietářů.

Divadlo — jako každý den — prodělávalo svoji agonii. A brzy bylo na náměstí před ním prázdno, jenom lidé bez domova potulovali se kolem světlíků, lačně zachycující teplý dech strojojen.

V zadním traktu hořela okna.

V malém pokojíku, kyticemi dle profesora Maquarta zdobeném, shazovala primaballerina falešně

šperky a otočila se v ladném postoji, zanechávajíc načebranou suknici v ruce své komorné.

Ach, můj bože, jak cítí svaly od kolen až do pevných kotníků, jak se namáhala a přece závěrečný vzmach při pas de deux selhal a odměnou chyby bylo stisknutí baletního mistra, že slzy vytryskly...

Ve vedlejších sále svlékal se sbor.

Quadrilly motýlů, baboček, otakárků, bělásků a admirálů, motýlů fantastických barev a duhového jiskření, které vířily před nedávnem svůj šíleně štvavý tanec na kalafunované scéně, odpočívaly malátně na úzkých dřevěných lavicích...

Děvčata šestnácti jar, zemdlená jako nerosené růže, mechanicky čechrala podrchané sukénky a zmrtvělá křídla, ale nebylo síly v jejich tělech, aby shodila pro efekt vypočítaný háv a oblékla chudý šat. Čekala ještě cesta domů, cesta na periferii města, cesta blátem srozslihlým sněhem těchto ubohých princezen, na jejichž hlavu navalila lidská pomluva hanbu a společnost stíhala je hanou pro jejich žalostné métier.

Vždyť tyto ballerinky tančily i nad hroby; nejčastěji tančily nad hroby své pověsti a svět se divil, když neodolaly svodu a pro lepší sousto zahodily pýchu ženy.

»Smál bych se ničemným koketám společnosti«, trpce meditoval Fred Thor, opřený o zadní vchod

divadla, »a bil bych je surově do tváří, slyším-li je pomlouvati tato ubohá stvoření, odsouzená žítí v opovržení pro své zaměstnání. Proč neopovrhne se dělníkem, který si poctivě vydělává svůj chléb? Pořádť dle pravdivého domnění společnosti jeho práce je čestná. Pozdravím raději drotara, jenž — sedě na schodišti — drátováním puklého hrnce poctivě vydělá si zbytky oběda, nežli navoněnou dámu, která mimo oblékání nepoznala jiné práce. A tato děvčata? Tančí! Jako architekt pracuje na projektu budovy, jako literát tvoří svá díla a malíř pastelem kouzlí zákraky světél na tuhý papír, tak tato děvčata tančí. Baletka! Co společenského prokletí ukryto je v tom slově; prodej i koupě, chtivý zisk, vyhlání lásky i necudnost ženy. Pro pitomé romány spisovatelů minulých let, jichž osou byly baletky a episdami scény a orgie z vysněných doupat prokleta jsou tato zotročilá děvčata, aby nosila pečetě kurtyzán na čele, ale nikdo nevyčetl posud vztek, vzpouru a touhu po čisté výši v jejich duších.

A mezi nimi trpí Jarka Bajerová, mé milé, dobré, koketně přítulné děvče, tančící v první quadrille solo motýla admirála. Jak se dostala k dvorní opeře?»

Sníh zvolna klesal k zemi jako veselá nálada k ránu. Kozich Freda Thora, který znuděn Prahou zatoulal se do sousední říše, zasypán byl v brzku tajícími hvězdícími. Čekal dlouho. Čekal na Jarku Baje-

rovou, kterou znal z předměstského divadla, v zmačkaném paletu a sešlapaných střevíčkách.

Brával ji k Bergrovi či k Myšákovi na mraženou kávu a radoval se z jejího radostného podivu nad lahodností zákusků a propouštěl ji s protekčným úsměvem do divadla, jsa v nitru blažen její naivitou. Návštěvy v cukrárnách byly mu měřítkem její ctnosti. Pokud se jí bude zdáti útrata, zaplatí-li za ni dvě koruny u cukráře, náramnou, potud nepoznala bludiček života. Ale až je pozná — — —

Fred Thor mrzutě máchl vždy rukou, myslel-li na nízké požitkáře. Ti nejsou onoho jádra, který Jarce lahodí. Muž, čestný muž, byť (dle společenského kastovníctví) méně váženého zaměstnání měl by Jarce připravit dobrý, útulný život. Z loktů bohatců čiší mráz, který spálí svěží květy...

Tak myslíval na ni, touže, aby se stala řádnou ženou, a dařival ji drobnými, necennými šperky a ona sytila se jeho přátelstvím. Pak zmizela. Kam? Fred nevěděl. Zmizela jako ženy mizí... Dvě své bývalé přítelkyně našel v Paříži drkotající zuby na boulevardech... Snad i Jarka tam zmizela...

A dnešek mu připravil překvapení. V první quadrille našel známou postavu rozkošných pohybů. Zdálo se mu, že ne primaballerina, ale ona, jeho cudná přítelkyně vévodí baletu, a hrálo jej vědomí, že snad on jediný, z tisíců zde v divadle přítomných zná vířící hrdinku večera. Hrdinku? Což není hrdiností jíti v sedmnácti letech do světa za chlebem?

Vrata zadního vchodu divadla zavírala se později. Balleriny šly domů.

»Jarko!« řekl jedné z nich.

Otočila se poděšeně.

»Pan Thor?«

V zornicích četl úžas s radostí.

»Já!«

»Počkejte!« řekla mu starým, roztomilým způsobem, »rozloučím se s holkami!«

Podala ruku třem ballerinkám a promluvila cosi německým nářečím.

»Dobrou noc!« loučila se s ní jedna významu plně.

»Dobrou noc!«

Ostatní se závistivě i jedovatě zachechtaly.

A Thor, vzav Jarku důvěrně jako starý přítel pod pažím, odváděl si ji náměstím.

Potkali muže s dlouhou tyčí. Shasínal světla. Tloukla jedenáctá.

* * *

Trochu rozmrazení jdou ulicemi. Jarka vykládá: »To bylo tak. Přišel agent a povídá: Chcete? Tam a tam. Proč ne? Šla jsem. Mám tančit v Praze nebo zde. Život je stejný. A pirouetty tančí se také všude stejně.«

»Nestýská se vám po domově?«

»Jaký domov? Táta opilý, a matka dohazovala pány. Šla jsem radši pryč, dál, od lidí, kteří se mi

posmívali a někdy mnou opovrhovali, poněvadž jsem se nedala využít.«

»Máte milence?«

Pausa. Pak upřímný tón v hlase:

»A mám. Dobrý hoch. Někdy mne bije, ale což. Jen když mne má rád. Konečně: odjedu a nikdo nezví, co kdesi kdysi bylo. Mám přece také právo na život!«

Očka se tázala a přisvědčovala zároveň.

»Máte, Jarko!«

Po malé chvíli usedli v podsklepní vinárně. —

Dovezl ji autem domů. U vchodu se strachem roztřásla.

»Bude mne bít. Ale je mi to lhostejno! Viděla jsem známého.«

Slova ta zvučela skorem smířlivě a Thor nemohl vyřkat svůj úžas a strhnout to udřené tělo od prahu, kde je čekaly rány, ježto bručící domovník otevřel domovní dvěře. Fred osaměl — pak rychle odcházel do hotelu.

II.

Premiera balletu vzbudila živý ohlas tisku a referenti ku podivu závodili pochvalou, slavíce primaballerinu a první quadrillu. A bílé ženy bohatých kupců pojednou záviděly úspěch nepatrným ballerinkám a přály si jako ony zatanciti si v gázu a v ja-su rampy. Jen pro chvíli...

Thor nedočkavě čekal, až nároží přinesou oznámení reprisy. Ten den přišel. Ustrojiv se večer do smokingu a lakových bot, rozhlédl se po pokoji slušného hotelu, který měl zítra opustiti. Pojednou se podivil, jak velký pokoj obýval za čtyři marky denně. Lůžko zaujímalo s nočním stolem pouze malou prostoru, úzké sofa krčilo se skromně ke zdi, sousedíc s umývadlem — a zbytek, střed byl tak volný, že zcela dobře mohlo se tam umístiti ještě jedno pokojové zařízení.

Byl čas odejít do opery.

Zbožně vyslechl ouverturu umělecké ceny a přiložil triedr k oku, když první quadrilla vtančila na scénu.

Poznal Jarku Bajerovou ihned.

Motýl klassické krásy vnášel se rudou a zelenou září světelných efektů, feerie vášnila a v tanci jepic druhého jednání překonala Jarka — zdálo se — i primaballerinu. Potlesk — kytice — poslední jednání — hluk sklapovaných sedadel — a konec...

Pak zase čekal u zadního vchodu.

»Jste roztomilý, že jste přišel!« řekla mu, když přicupala s větším balíčkem pod paží. »Kam půjdeme?«

»K Myšákovi,« zažertoval.

Vzdychla upřímně: »Bože — šla bych. Šla bych ráda, kdyby se vrátila zároveň s první mraženou kávou má bývalá naivnost. Ale závazky jsou děsné. Vidíte: bije mne, ale já jej miluji. Co počít?«

»I po premiéře vás bil?«

»Ano,« odpověděla a dodala resignovaně: »Ani mne to už nebolí — jsem taková, odevzdaná a to jej tím více dráždí k vzteku. Nevím již, co počít.«

»Ujeďte!«

»Kam? Nechci. Líbí se mi to konečně. Bije-li muž ženu, je to důkazem, že ji má rád. Vy nebijete své milenky?« tázala se opravdově.

»Ich bin besser als mein Ruf,« citoval vážně z Marie Stuartovny Schillera. »Zanechte smutné lásky, vraťte se do Prahy...«

»Odpovím vám bibli: Není dobře býti člověku samotnu. Je to také citát, tisíce let starý, ale pravdivý. Zvykla jsem. Eh — nechme toho být. Kam půjdeme?«

Zastavil se. »Znáte mne, že jsem vaším dobrým přítelem, ale přítelem. Jen tím. Nezlobte se a přijměte mou nabídku. Pojdte ke mně. Dáme si přinést víno a budeme veselí jako děti. Chcete?«

Zavěsila se místo odpovědi. Brzo stihli hotel a za chvíli odložila svrchní šat na sofa.

»Co to máte v balíčku?« táže se Fred mimochodem.

»Gáz. Na novou, vlastní sukénku. Oh! Budu hezká, ujíšťuji vás. Studujeme nový balet. Miluji své zaměstnání. Jenom kdyby po nás neplivali.

»Buďte lhostejnou k pomlouvačným lidem. Pomluvu vzbuzuje závist a komu se závidí, ten je ještě

dosti šťasten. Co bych měl říkat já? I mne nízcí, hloupí, nenávistní lidé stíhají v Praze pomluvou a bájí legendy o mé zkaženosti, vykřikují slova o mé mravní bezcennosti do světa. Pohrdám jimi. Má duše a má práce patří lidstvu, ale srdce je moje a zacházím s ním jak chci. Smečka jedovatých hyen, jež se zove společností, podkopává mi půdu, rve mi chleba od úst a našeptává nadřizeným báchorky o mém životě. Obhajovati se vůči lidem mozkově méněcenným znamená obviňovati se z nedostatku hrдостi. Mlčím. Na konec několik políčků veřejně pomlouvačům uštědřených splatí vše...«

»Ale hanba zůstane!«

»Hanba? Milé dítě, co je hanba? Opovržení druhých. Je-li opovržení zasloužené, musím nésti jeho následky. Není-li zasloužené a lidé opovrhují mnou dále, pak se nepřesvědčili o mé nevině a jejich obdiv nemá pro mne ceny. Budu žít dále svým životem třeba při kůrce chleba, ale omlouvati se bezcharakterním individuíum a dokazovati svoji čestnost není vkusné. Snad s touto morálkou nedojdu daleko, ale zůstane mi něco, co hřeje.«

»A to je?«

»Znak můj čistý,« končil Cyranem.

Stiskla mu upřímně ruku. A vypravujíc o svém životě, mimoděčně otevřela balíček a hrála si s pěnou gázy.

»Chtěl bych, abyste tančila jednou jenom pro mne,« pravil, odcházeje objednatí občerstvení...

Sklepníci spali, jenom vrchní číšník vyrovnával účet s restaurátérem. Vzav několik obložených chlebičků a dvě láhve rýnského v chladíči, stoupal zasmušile po schodech a myslel na Prahu. Co jej čeká? Boje! Rvaní se s neznámými nepřáteli, kteří přicházejí od zadu a v masce, aby bodli. Bodnou a prchnou. Rána zůstane — a zákeřník hoví si ve společnosti, která jej ctí a neví, že ukradl vážený muž právě největší statky člověka — čest! Zlá pověst roste jako lavina, později se lidé i štítí — ale jak se brániti? Oh! Státí čelem proti čelu, toť rozkoš života, toť čestný boj. Ale drzé skandalisování, jehož původce nelze vypátrati...?

Hnus zatřásl Fredem Thorem a rázně otevřel dvéře svého pokoje — — — — — a tam našel bílou vílu v gáz zahalenou. Pěna prádla a krajek byla rozhozena u jejích nožek.

»Budu tančit pouze pro vás, příteli!« řekla mu mile, vidíc jeho údiv a nadšení.

Neopovází se pohlédnouti na ni, aby smyslným zářem nerozžhavl přediva přátelství. Skorem bázlivě nalévá víno a dětsky radostně stopuje zoubky, hryzající chlebičky. Číše třesknou a krev rychleji kolotá. Pak zdvihne se Jarka a běží do středu pokoje, bzučí gavottu a tango, prohýbajíc se v úzkém, ideálním pase. Moderní salome! Tančí tanec bílého závoje obnažená, s přivřenými víčky a vžívá se do radosti graciálních pohybů, že necítí pod bosou

nožkou parkety. Závoj padá jako vločky bouří v chumáč a posléze v závěje sehnané a Fred Thor vidí bílé tělo s rudými a namodralými křivkami, vidí ušlechtilá záda, zubožená ranami...

»Ne, Jarko, ne, vy se nesmíte vrátit k onomu člověku!« křičí a hází na ni prádlo v kout odkopnuté, ukládá ji na lůžko, kde počnou se pojednou kštice chvět v náhlém, bezútěšném pláči.

Celou noc sedí Thor a pije zbytky vína, kouří cigarety a přemýšlí o Jarčině budoucnosti. Zaopatří jí místo kdekoliv, aby nemusila již žít v opovržení zcela nezaviněném, které je však tím děsnější.

Ráno po nesčetných domluvách svolila. Odjeli do Prahy. Zavedl ji do svého bytu, políbil ruku, přál dobré noci a odešel. Mezi známými průmyslníky vyhledá již něco pro Jarku!

Zamykaje domovní dveře, vzpomněl na své přátele s rutinou bezduchých tet jej pomlouvajících.

»Mohou po mně zase plivnout!« zabručel do brácky a ohrnul límec u kožichu. Sníh začal padati hustěji...

MYSLIVNA S BÍLÝM ŠTÍTEM.

»Smířil jsem se docela se svým nebohatým životem a bez žádosti, naděje i touhy hledím klidně dneska vstříc budoucím hodinám. Duchaplné, a krásné ženy s ústy jako naříznutá broskev nevejdou již na dráhu mého života; již jen jako ze zvyku líbám snadno se oddávající grisetty, poněvadž mne omrzely nejistoty slastných dobývání.

Ale na vás dosud vzpomínám, pohostinská paní Marianno, i na vaše svěží neteře. Vždyť byly veselé ty naše poutě za sklenkou řízného moku a vzrušeně slastné byly cesty zpět.

Nesvítli-li měsíc, zavěsila noc třpytné světlušky na měkká kopí trav... byla jste tomu ráda, neboť přála jste své maličké neteři příval polibků, řítící se u každého křoví a strašidelné vypnutí telegrafní tyče. K čemu nám bylo třeba luny? V našich zrácích plály požáry...

Odpustíte, že životem i lidmi zbičovaný spiso-
vatel odpočívá si v myšlénkách u vás a přemáhá melancholickou náladu. Vždyť radostně vzpomínáme na smutky přešlé a bolestně se zachvějeme, nemůžeme-li v pevnou dlaň uchopit prchající, prchlé štěstí...

Sdílelo kdysi v myslivně s bílým štítem neopatr-
ně hlídáno Jassikem, šedivějícím jezevčíkem. Pro-
vázival nás jemně sešeřenými lesy a starým, věrným
okem prosíval: »Buď k ní hodným!«

Ví Bůh, že jsem byl!

Hladívala mne důvěrně po tvářích a chvěla se, přeběhl-li stín mým čelem. A klečival jsem před ní; líbaje konečky růžových prstíků, kreslil jsem si na plátně dní obraz vznešené, důvěrné nádhery a sli-
boval si, že nikdy, nikdy nezklamou vaše veselé robě, které jste si pozvala, aby zakřiklo vtírající se mlčení samoty do útulného salonku s vycpaným, hrozivě letícím výrem u stropu.

Během onoho léta jsem vylil z poháru duše rů-
žový olej něhy a nevěřil v budoucí bolest. Proč si
Podzim nerozbodal nohy na strniskách, v dálkách
mizících, proč vniknul až do našeho údolí a velitel-
sky mne vyháněl do města?

To mi vzalo její lásku.

A nebylo potom jiné, podobné...

Hříšnou touhou lákán k uvadající ženě hnal
jsem se za slávou, jménem a potleskem bezvýznam-
ných davů.

A daleko, daleko ode mne tančilo jedno dítě a
pilo jed flirtu aqamarinovým zrakem.

Žije? Provďalo se? Zemřelo?

Na to se vás táží.

* * *

Já tedy spím.

Spím, obilný štíte a ty dnem i nocí hledíš na
diskrétní besidku s čajovými růžemi před úzkým
vchodem.

Spím a žiji.

Ale než zemru, než mne zdusí pláč a marné výkřiky, pohladím tě zrakem a přijdu se vám poklonit, paní Marianno.

Bude sivý den a karrikatura bývalého člověka těžce vejde přes práh do zakřivené předsíně... usedne na sofa... přivře oči...

... a uvidí sladce důvěřivé dítě v rudých šatečkách nad drobnými nožkami, zamává zbytečně se chvějící rukou a poprosí výra, aby alespoň něco on o minulost pověděl...

... pak odejde k tajně zahnutým stezkám, obejde rybníky a přijde zase mezi grisetty a k uvádající ženě.

Paní Marianno!

Přijdu.

»Smím?«

Toto jsem si povídal, když silně nalíčené děvče vyběhlo z mého pokojíku. A rozhlédl jsem se kolem.

Bizzarní nepořádek a zápach laciných cigaret, prádlo, popel, sirky, láhev, lampa, poházené šatstvo.

Z oken jsou vidět zašedlé domy a jeden poprášený strom; lidé a vozy... Obléknu se zvolna, pohladím kartáčem odřený šat, zazpívám píseň bez nadějí a půjdu mezi kamarády, ohluším se orchestronem a utopím všechno, co je ve mě lepší, ve víně.

Pak navštívím uvádající ženu a řeknu: »Dobij mne!« Učiní tak ráda. Musí tak učinit. Musí tak uči-

niti proto, aby k vám mohl přijít člověk ne zpola, ale zcela ubitý jako kající syn, který chce dokázat, že myslivna s bílým štítem byla jeho prvním, ale také posledním výkřikem zlomení se a beznaděje...

Já tedy přijdu...

Brzo...

ooo

PÍSMO PŘEDEŠLÝCH.

»... je to moje poslední milenka, o které mluvím. Má mandlové oči a lákavé úsměvy. Někdy vyjadřují její pohyby tolik bolestí, že se snad ani nestěsná v malém ženském srdci.

Když je v mém objetí a blaho jejích nervů vrcholí, líbá mi horečně ramena... Vzpomene si na moment vášně té v baru — a zase čtu v jejích rysech bolest. Proč?

Dnes máme schůzku. Půjdeme spolu mezi čtyři stěny — až se vrátím, hoši, dopovím...«

Fred Thor odešel.

Nevěřili byste, že Gounodovo »Ave Maria« dovede smyslně rozechřát. Housle je zpívaly v sinavých tónech a ženy se smály jako vlčice. Thor přišel, uleh na kožené sofa a řekl:

»Skončil jsem lásku.«

»Proč?«

»Pro písmo předešlých...«

— — — — —
»Můžete věřit, hoši, že milujete pannu? Jsou řídké případy, kdy se vám podaří zmocnit se ženina poznání; ostatní lásky bývají druhým až dvacátým vydáním. Ale já po panně lačním; ne z choutek po hlavních, ale ze sobectví.

Uvažte tu rozkoš líbat ženu, již ještě nikdo nelíbal. A mít to, co nikdo neměl. Nenávist ve vás šíjí proti oněm mužům, kteří vás obrali, okradli o

krásu prvního milování, kteří přišli sice jako vy, ale přišli dříve... Závidíte jim, závidíte prvorozenství jejich lásky...

Dopisujete román, který oni rozepsali; je zřejmo, že dílo nemůže být dokonalé. Marně hledáte na těle ženy místo, kde oni nelíbalí. Celá její pleť je popsána tajemnými značkami, hoši — — — — —
— — — dnes jsem chtivě líbal a nahnul jsem se nad její prsy. Zřel jsem spoustu pŕlměsíčků, stop, jaké zanechávají přissáté rty, křižujících se až do nezřetelnosti. Boky byly líbány rtem znalce věcí lásky, prsa snívým hochem a šíj básníkem; hrdlo se zachvívalo — kdy? dozvím se? — pod ústy milence netečného, a čelo neslo čisté pocely matky. Její hřbet — je ideálem krásy — byl stisky poset... a tázal jsem se ji: »Kdo tě líbal?« Odpověděla: »Neptej se! Minulost ji nenáleží; kochej se krásou přítomnosti... a líbej mne, má lásko... ty...!«

Sklonil jsem se znovu nad ní, ale živelný odpor roztrásl mé nervy. Ne, nemohl jsem líbat tělo, popsané písmem předešlých... řekl jsem ji, že mne okradla... okradla o sebe...

... políbila mne naposledy sem.«

Thor vyhrnul rukáv a ukázal velkou, červenou skvrnu, »naposledy sem mne políbila a vyssála mi krev...«

»Oh! Dobrý podpis!« smáli se kamarádi.

»Pouhá poukázka na ženu, kterou nosím v srdci, ale přestávám milovat proto, že ji miluji. Chápete? Cím více ji miluji, tím více ji nenávídím. Lze vymazati její minulost? Mohu postříletí všechny muže, kteří ji měli? Nelze. Nemohu. Prožíváme spolu rozkoše. Jsem jist, že nesrovnává moje náruči s lokty toho, jenž mne předešel? To mne vždy u ženy štválo a já dokazoval neúnavností svoje silné mužství. Hodinami jsem se prolíhal a šlel. Nuže, kdo mně řekne: můj neznámý předchůdce nečinil totéž?«

Ticho. Hudba kvílí jako labutě v tajemných dálkách. Lahve obětavě daruji sklínkám víno. Skláním se nad Thorem, беру jeho hlavu do rukou a pravím:

»Žárlivost na ženu je atavismem. Je hybnou pákou milování a dobývání ženských srdcí. Hleď, Thore, my oba milovali, mnoho, ne pro potřebu lásky, ale pro potřebu majetnění žen. Proč nás nedráždí dítě? Víme o něm, že posud nikdo nevkročil v jeho dráhy. Vězí v nás odvěká touha prvenství, ale ztrácíme vášeň, víme-li, že jsme první. Jen ti tajemní Předešlí, jichž neznáme, dovedou zdesateronásobnit sílu naší lásky; zvyšují naše rozkoše a získávají nám ženy. A proto jim buďme vděční, Thore, děkujeme jim za písmo, které zanechali na těle žen. Pravda, rozepsali román, ale nutí nás, aby naše kapitoly předčily jejich. A ženy, vědouce, že nesou na pleti Písmo předešlých, netají se tím, poněvadž jediným

obsahem jeho jest appel, výzva, imperativ: »Miluj, líbej a líbej nad lidskou sílu!«

Thor vstal a stiskl mi vděčně ruku. Přehodil přes ramena plášť.

»Kam jdeš?«

»K ní!«

EPOPEJ, JEŽ SE V COUPLET ZVRHLA.

»Při svém veškerém demokratickém smýšlení považují commis z galanterních obchodů za falešný produkt kultury; tito lidé s kapesníky v rukávě, s přesnými pěšinkami nad trapně klenutými čely byli svému povolání předurčení, jejich podlízavá zdvořilost je opovržení hodna a nemá rys sebevědomí a mužnosti. Se ženami zacházejí zcela nevhodně; uctivost těchto commis zvrhne se ve vtíravou důvěrnost, snaží-li se dáma naznačiti jim, že nepřišla si zakoupiti nesčetná »rače se obtěžovat« a zbytečná rukypolíbení, ale zboží. Pravé dámě se ohnutý hřbet hnusí; po podobných obřadech lační pouze uzenářky a všechny ty, jež společnost zneuznává.

Setkal jsem se v životě s jedním commis, který neměl ani jeden znak svého rodu. Sebevědomý a hrdý na své povolání, věděl, že si poctivě vydělává svůj chléb, že jeho čestný charakter povznášej nad kolébavé kachny s dýmáky v tučných uších lalochů. A proto jsem jej miloval, že byl celým mužem.

Do společnosti umělců zavedla jej žízeň po lepších chvílích, nežli trávil jeho kolegové mezi děvčaty stejně nalíčenými jako bezduchými; chtěl mít účast na tepu volného života a sílil mezi námi. Jeho modré oči hleděly tak moudře a vřelě skrze brýle se zlatým vroubením, jeho řeč byla nenuceně ladná a neponížená. Stal se nám všem milým a postrádali

jsme jeho přítomnosti, když odjel na týden za obchodem. — — — — —

Měsíce jsou výsměšným vtipem, jež pronáší čas, aby škádlil ženy.

Zvláště zle dotíral na jednu přítelkyni, která mi darovala důvěrné chvíle; byly nevšedního rázu, ale ztrácely cenu tím, že nebyly vzácné.

Sytila každého.

Moudré oči commis hledávaly na ni láskyplně. Co bylo naší povinností? Pocuchati zář, již viděl kolem Išny hlavy, říci mu pravdu...

Byl nám vděčen.

To bylo na podzim.

Jiné zájmy vedly mne v jiné kruhy a teprve jaro dovedlo mne v starý vinárenský sklep, kde jsme se scházivali. Seděli všichni kolem stolu, ani Iša ani commis nescházeli.

Iša zavádí o mne zle rozčepýřenými zraky a commis hledí rozpačitě. Je vidno, že si řekli vše, co mohli. Iša ví, jak jsem ji charakterisoval našemu společnému příteli a tento je přesvědčen, že velkou, velikou křivdu jsem na Iše spáchal. I ať! Snad i on prohlédne.

Gentleman tvrdí: nesmí se mluvit o tom, co nám žena darovala.

Budiž.

Rozejít se s milenkou tak, aby rozchod byl slihem příštího přátelství — kdo by si mohl přátí jiné-

ho, lepšího zakončení románu? Vyzní po bouři polibků a duševních převratů pianissimem smíru, vzájemného se nabažení a ustupuje jasné pohodě nezávazných, ale společensky důvěrných styků. Je-li však žena podlou a vrhá blátem po muži proto, že kritizuje její minulost a — nevyčítaje jí lásky předešlé — s hnusem zastavuje se nad lačností po penězích nad chtivou bezuzdnou vášní vyssává muže po způsobu žen polosvěta, padá povinnost gentlemanského mlčení a nastupuje nutnost ostré, bezohledné a veřejné kritiky.

Tak bylo i u Išy.

Vítali jsme ji chladně, vědouce, že nás její společnost dosti kompromituje. Byla viděna zde i onde se starými dědicky, z kterých těžila a...

»Jsme zasnoubeni«, podškrtyvala Iša každou slabiku, ukazujíc na commis. »Vaše pomluvy nezvrátily naši velkou lásku.«

To bylo řečeno pěkně a dramaticky. Commis zemrkal očima, znatelně rozechvěn.

Jsou zasnoubeni. Hehe! To je pěkné. A proč se Iša zasnoubila? Inu, obchod budou mít; ona bude v obchodě, má četné známosti (hehe, to věřím, hehe!) a on nastoupí úřad, jež mu Iša opatřila. Co by z něho bylo, nebýt Išy? Otrapa by byl. Ale Iša z něho udělala člověka! Mají peníze. Vloží je Iša do obchodu? Chraň Bůh. Šatečky a kloboučky si za ně bude kupovat, on ji bude živit a vážit si ji, za to, že mu dává tělísko...

»Išo? Máte jej ráda? Dejte mu své peníze, ať pracuje s větším obratem!«

To tak! Co se Iša nanamáhal, jak musela dřít muže z kůže, aby vymámila odstupné a teď má své peníze, penízky jen tak, z ničeho nic dáti muži?

»Ale právě proto, že je to váš muž!«

»I nic!«

Oči našeho commis jsou bez lesku. Dívají se devotně. Hu! I on se pomalu přetváří v charakter své račy!

Je svatba! Jak se změnil! Pěšinka nad divně klenutým čelem jest směšně pečlivá, děkuje s opovržením hodnou, nedůstojnou zdvořilostí svědkům a má atlasovou kravatku, známku nejhoršího nevku.

Tak dovede přetvořit muže pouze žena, již společnost zneuznává.

* * *

Měsíc po svatbě. Auto. Dědík a Iša. Nevíte o tom nic příteli? Parohy sluší vaší pěšince a kapesníku v rukávě.

Panel

... chcete-li snad u mne, ať psaním ať čímkoli, moji ženu zlehčit, nedocílíte toho ničím na světě!

Toto psaní obdržel můj přítel, který si páčil prsty a řekl mladému muži vše.

Od té doby věřím, že jsou commis tuposti a podřízenosti předurčení. Tento hoch byl epopejí, v kterou jsem věřil. Ale že melodii svého života zvrhne v tragický, ubohý kuplet, netušil nikdo. Je ho škoda!»

»A morálka?« ptal jsem se přítele, když dokončil svůj příběh, jež nám vypravoval v jedné noční kavárně.

»Morálka jest tato: Stykáme-li se se ženami, které svým charakterem nás donutí, abychom diskretními nebyli ponížujeme se. Dáváme jim vše, zpíváme jim písně lásky, ale ony milují otřepané kuplety, kterážto životní literatura je jedinou, které rozumějí.«

TAJEMSTVÍ FRÉDA THORA.

Přemítaje, jakou by měl uvázat kravatu kol bezvadného límce, stál Fred před zrcadlem a bolestně zkoumal rysy své tváře.

Ženské, chtivé ruce vyryly v ně růžovými nehytky ne hluboké, ale přece znatelné brázdy; každá z jeho lásek podepsala se mu na čelo a u koutků očí jenom pro ni čitelným písmem, aby opustila Freda, když se měl podpis státi závazným. Freda opouštěly ženy lehce jako vlaštovky prchnou na podzim z milované krajiny, a on jim zůstával kama-rádem, sladě chvíli rozluky vkusným žertem a nezávazným slibem znovuzapředení poměru. Byl milovaným, ale snadně postrádaným mužem; oblíbeným románem s nehlučnou, ale dobrou reklamou, který chtěla mnohá žena o samotě čísti. Román nenudil; živě zabavil lehkým, plynným slohem, nevábě však po druhé k přečtení...

Teď zbyly vrásky po všem tom, co bylo. Jak nepřijemno! Nejen vybrané chování, elegance a odduševnělost, ale i Fredova mužná krása lákala. Snědý obličej s krásnými luky obočí, černý vous anglicky zatřížený a jiskrný zrak — takovým Fred byl. Byl. Vousy sešedivěly, pleť popraskala, oko zkalilo mlhou ohýnky zornic... a proč jsi žil, Frede? Pro okamžik. Cos vykonal? Zanecháš nějakou světlou památku?

Jako by konečné rozhodnutí o utkvělé myšlence pohnulo Thorem. Hbitě dovázal kravatu, vetkl v ní jehlici s melancholicky růžovou kamejí, přehodil svrchník přes ruku a kráčel svěžím ránem k stanovišti povozů. Tam vsedl do auta a řekl chauffeurovi: »Františkovo nádraží«.

* * *

Večer téhož dne seděl opět Fred v baru Obecního domu s přáteli, jimž se zdálo, že přes den omládl. Srkal s porozuměním brandy a naslouchal nářkům nad opuštěností Prahy; zvěděl, že mladičká čiperná herečka se provdá — usmál se při vzpomínce na večer, ztrávený s tou rozkošnou osůbkou, tak rozumnou v zasnoubení — pobavil se několika nevinnými klepy a náhle seskočil s tabourettu, neboť královská postava paní Pejrové choti velkopřemyslníka, objevila se ve dveřích baru a za ní statný její manžel.

Dříve, než odjela do lázní, flirtoval s ní Fred svým jemným způsobem, nyní, když se s koncem léta vracela, prolétla mu naděje na možnost vítězství hlavou a spěchal, aby políbil její ruku.

»Vy už v Praze, milostivá paní? Toť štěstí...«

Jeho zvolání znělo zbožně.

»Stýskalo se mi po vás!« řekla vesele, když jí svlékal plášť a dodala šeptem: »Hrajete výborně svoji úlohu. Věděl jste, že jsme na cestě do Prahy a přijel jste mi naproti.«

»Já? Naproti?« koktal Fred tak nestrojeně, že zničil paní Pejrové celý rozmar.

»Viděla jsem vás přece, jak jste se v Rokycanech nakláněl z předního vozu, ale — vida mého muže, — rychle zmizel!«

Thor přejel bílou rukou čelo studeným potem zrosené.

»Ach... ano...!« vzdychl potom rozpačitě, »nechtěl jsem se přiznat... stydím se...«

Ale v srdci paní Pejrové vzklíčilo podezření. Proč by se neznal k svojí touze věda, že to ženám lichotí?

Usedla rozmrzena vedle manžela, který právě přítomným známým hlučně vykládal: »Jedu na týden do Berlína... doufám, že tam učiním velkolepé uzávěrky. Osobnímu vyjednání dávám přednost — a potom: je možno leccos nového vidět, co by bylo lze zavést u nás v Praze...«

»Kabarety,« dodal suše vytáhlý mladík, sedící proti paní Pejrové.

Ta si však nevšimla nárážky a hluboce snila. Co radostí si slibovala od styků s Fredem, jak jásala, když uviděla jeho hlavu posud krásnou na rokycanském nádraží — — —

Usrkla vína. — Thor náhle vstal a poroučel se.

»Už?« divila se společnost.

Pokrčiv mlčky ramený. Za chvíli dodal, hledě významně na paní Pejrovou: »Hlásí se stáří.«

Vysmáli se mu.

Došed domů, vytáhl zásuvku psacího stolu. V jejím koutě byla obyčejná podobenka na plechu, jakou hotoví fotografové na poutích. A na tu se dlouho a úporně zadíval.

Elektrická lampa vrhala rudý stín na pitvorně se šklebící bibeloty.

* * *

Paní Pejrová byla první den po odjezdu svého chotě do Berlína zmítána sterými pochybnostmi o náklonnosti Freda Thora. Když se ani třetího dne u ní neobjevil, ačkoliv věděl o nepřítomnosti jejího manžela, vsedla do auta neslyšně po dláždění se šinoucího a odhodlána k všemu, jela k jeho bytu.

Přijela před solidní, patriarchálně vyhlížející dům; uviděla želaného Freda, jak v růžovém rozmaru sedá do maličkého, tříkolového vozu vedle svého přítele, bohatého majitele pivovaru. Rychle rozhodnuta jela za ním spleť ulic, až tříkolka zastavila před rozložitou budovou Františkova nádraží, Fred se vyhoupl se sedla, srdečně tiskl ruku svému příteli a šel rychle k pokladnám, nad nimiž byla upevněna tabulka s nápisem: Praha—Plzeň. Ukryla se za nošiče zavazadel, kteří s otevřeností jim vlastní pozorovali krásnou, nádherně oděnou dámu, jež po odchodu Freda šla rozčileně k pokladně a koupila si rychlíkový lístek do Plzně.

Musí vypátrat, kam má Thor namířeno. Ah! Takhle jí jel naproti! Vždyť sám v baru se jí přiznal, že nebyl ve vlaku k vůli ní, že jej docela jiná záležitost vábila v onu stranu. Tak mu věřila, tolik jí lichotila jeho prsním, přesvědčivým hlasem pronášená slova a nyní stojí před propastí, do níž klesnou její tužby, aniž by jedna z nich byla splněna!

Ale přistihne jej při dostaveníčku, přistihne a řekne mu pouze mírnou, jemnou výčitku, která pálí jemnou duši více nežli dramaticky sehrané scény. Povšimla si, jak vesele vskočil do vozu a využila chvíle, nežli se přiblíží k oknu, aby vběhla do malého oddělení, kdež ji ochotný průvodčí ponechal samotnou. Než se vlak rozejel, prožila souhrn muk a ostny bolu zarážely se neustále hlouběji a hlouběji v její rozbourané srdce. Pro muže byla pouze reprezentantkou domu; dávno minuly časy, kdy s ním žila jako milovaná žena. Ohlízel se — věděla dobře — po jiných, svůdných, třebaš bezduchých ženách, jež mu připravovaly hodiny rozptýlení po námáhách obchodu. Zasypal ji zlatem, šperky, pohodlím, plnil každé její přání, ale věděla dobře, proč. Měla býti živým ujištěním dobré firmy — že se obchody daří a úvěr může býti povolen. A s tím nebyla spokojena. Chtěla více, více! V srdci jejím bylo jaro, ale bez slunečního tepla, bez pevných mužských loktů, které obejmou, až člověk smysly ztrácí.

Vlak se hnul. Letěl po hřbetě koleji rozluštění události vstříc.

Nervosní a zmučená, viděla vystupovati Freda několik stanic před Plzní z vlaku a bezstarostně, spěšně kráčet do polí. Vsedla do kočáru, a jela silnicí, stále pozorujíc světlé Thorovy šaty mezi obilím. Zmizel jí v malé vesničce; mezi hrajícími si pruty vrb kmitla se naposledy jeho postava.

»Jeďte rychle!« vzkřikla vášnivě na vozku.

Tento se užasle ohlédl, ale vida, její smutný obličej, prostou svojí duší pochopil, že něco rve tuto ženu. Přidal do kroku...

V poslední, malé, čisté chaloupce za vesnicí seděl Fred Thor, pražský gentleman, a laškoval s malým umouněncem. Jeho matka — byla to patrně jeho matka, ona mladá, kyprá dívka, jež se tak živelně láskyplně dívala na milou dvojici — netušila, že v kočáře nedaleko ní pláče trhaným vzlykem modla pražské společnosti a závidí jí štěstí, jehož nepoznala...

Tryskem stihla paní Pejrová nádraží a přišla ještě včas, aby vsedla do rychlíku, jenž ji unášel k Praze. Jela povoze do svého bytu a zastavila se dříve na telegrafním úřadě.

»Přiďte okamžitě — nutné. P.« — takového druhu byl vzkaz, jenž čekal na Thora, když se k sedmé hodině vrátil domů.

Premítal, kdo jej volá — až vzpomněl na oslňující zjev paní Pejrové a — převléknuv se do večerního úboru — pospíchal houstnoucím šerem k ní.

Zastihl ji v županu barvy rezedové se stopami pláče kolem hlubokých, o závratích hovořících očí.

»Frede, přiznejte se, kde jste byl!« řekla mu mateřsky přísně, držíc déle jeho ruku v své, již líbal.

Pokrčil rameny. Činil tak vždy, když nemohl nalézt čestného ústupu ze situace.

»Vím, kde jste byl. Viděla jsem vás před chaloupkou...«

Nedořekla. Z očí Thorových svítila něha a vláha. Sedl vedle ní a vypravoval rychle, jako by se nechtěl obírat zde, v té nádheře, svým štěstím:

»Je to moje minulost, milostivá paní, které si vážím. Mne ženy milovaly, ale žádná mně nedala největší a nejkrásnější dar, jež žena může dát: dítě. Milovaly svoji krásu více nežli mne a poutaly mne pouze na čas, než bouře lásky přešla. Předloní byl jsem na honbě v malé víscce před Plzní — viděla jste ji konečně — a bouří přinucen, spal jsem v malém domku, kde kromě pořádku a úzkostlivé čistoty měli krásnou dceru.

Na venkově žijí také naším životem, jenže se o něm neví. Bylo by nehezké, kdybych líčil příběhy této krásné noci, ale jisto je, že chasník, který dcerku miloval, musel pospíchat s ženitbou, aby se dítě narodilo jako manželské.

Vybavil jsem ji pěkně a posílám jí podnes dle možnosti obnosy, aby se mohla obírat mým, mým dítětem. Od koketních, proradných žen utíkám k

svému dítěti, aby mi řeklo, že mohu žít, že nejsem špatným. Jeho pohled mne blaží. Věřte mi, milostivá paní! Ženy mne často zahrnovaly dary, ale prosté fotografie mého děcka na plechu, fotografie z pouti vážím si nad všechny a jeho matka, darujíc mi ji, dala mi dar největší...«

Bolest, jež posud hyzdila rysy paní Pejrové, změnila se během Fredovi řeči v jas srdečného pochopení a radostného soucitu.

»Mám vás ještě více ráda, než jsem měla, Frede — počkejte, nelíbejte mne tolik — a vážím si vaší lásky k dítěti. Víím, že jsem vám sympathická. Abych vám mohla dát dar, jež jste si tolik žádal, bude mým přáním nejtoužebnějším. Snad jej přijmete — třebaže bude už druhým... a budete jej moci viděti každý den... vy zlý!«

Večeřeli spolu...

A po večeři, zvouc jej do malého salonku, kde červené světlo lampy vábilo k důvěrnostem, chvěla se blahem a děkovala dobrému božstvu, že den, jenž tak špatně začal, končí slibem nádherné budoucnosti.

Nedočkavý Fred horečně tisknul ústa na její šíji, míse svůj tmavý vous s hedvábným chmýřím zlatě planoucím...

ŠPERK BÍLÉHO HRDLA.

»Musím se vám s ponížeností úlisných sobců vyznati z poklesku nestřežené hodiny, ve které jsem obdivuhodně zapomenul na své sliby, točící se kolem slůvek: »věrnost«, »vy jediná« a »navždy«.

Řičany znáte?

Leží za Prahou. Moderních prostředků dopravních znalý člověk by tam kamenem dohodil.

Ale Stellu neznáte. Stella je zpěvačka a má bílé hrdlo. Tím jsem vám představil hrdinku komedie, ve které komické role hrají dva bohatí obchodní cestující. Tu noc, po níž následovalo jiskřivé zimní ráno, pili jsme na jejich účet. A rozpálené hlavy nerozvažovaly, chtěly se proběhnout, poházet sněhem... octli jsme se ve vlaku a jeli.

Krajkový šáteček Stellin, mazlivou ručkou k ústům jako pěna rozmarinou vlnou pohozený, trásnící vytrhl z kabelky šperk...

»Daroval mi jej můj první hoch v oné chvíli, na kterou se vzpomíná s přivřenými víčky a rozvášněně se vzdychne!« řekla. »Nenosím jej. Jen na hodinu, dvě, dám si jej na šíj zavěsiti mužem, který mi připomene...«

I obchodní cestující chápe někdy rychle. Bylo to vidno z jejich pohybů. Oba rychle vztáhli ruku po laciném medaillonku — ale ten, zatřepetav se škádlivě, zmizel v kabelce. Víčko cvaklo...

Z Říčan vyjíždí dopoledne vlak ku Praze.

Zasněžení, promrzlí, usmátí, a unavení vsedneme do vlaku a jedeme. Na nádraží překvapí nás rozpaky.

»Co teď?«

»Ke mně na čaj!« zve lichotivě Stella.

Čaj je vypít v její malé, krásné ložnici, dobře vychovaní obchodní cestující usedají na otoman, zpěvačka přivírá oči v houpací židli. Mlčíme. Spánek si nás prohlíží, vyhledává své oběti, bráníme se marně...

Rozluštění a pointa mé zpovědi je tato:

Probudiv se, cítím, že malá hebká ručka tiskne mi něco lacině malého do dlaně, pohlédnu rychle — a mám v ruce šperk, k němuž se poutá historie Stelliny lásky.

Kamarádi spí... A zase je ticho, proradné ticho, pak bije šestá hodina, probouzím oba dobré, nekolegiálně oklamané hochy a poroučíme se hostitelce, mající na bílé šiji levný šperk, který se mi zdá v této chvíli krásným, nad skvosty orientu krásnějším...«

Toť přiznání mé nevěry. Milujete mne stále, pravda-li? Ukonejšil jsem vaše svědomí, neboť jste mne dva měsíce neviděla, a dva měsíce je dlouhá doba. Znáte Dumasovu »Dámu s kameliemi«? Ano? Dala onomu muži kamelii, který ji směl milovat.

Nepochybuji, kdyby rozdávání těchto květin bylo vaším zvykem, že by sklenníky vám náležející, byly už vyplněny! Pláčete? A proč? Protože jsem vás nazval ženou??«

ooo

KOČKA SLEČNY LOTTY.

»Není tomu dlouho, co jsem navštěvoval slečnu Lotty, příjemnou osůbku něžného obličej a záhadného charakteru.

Již od mládí jevil jsem smysl pro zvláštní ženy a s rozkoší jsem celoval rty tuberkulosní šišky. Později má vašeň zkrystalisovala se jaksi a zmužněla. Šel jsem okouzlen svým dobrodružstvím vstříc a smál jsem se úsudkům počestných matek, které se ctihodně tváří před zraky veřejnosti a glosují klepy o volnějším životě citoslovci odporu a úžasu. Smál jsem se pohrdavým pohledům, jsa lákán nebezpečím houpavých bažin, obdivoval jsem Herostrata koře se Messalině. Víte, její chřípí se chtivě chvělo, cítíc závan výpachu usně, již císařství oblékalo římské vojáky.

Ctnost žen — ať lhaná či pravdivá — je běžnou věcí v denním životě; náruč manželky studí povinností, lokty milenky zatěžuje zlato a nedovoluje jim obejmutí v křeči. Jenom milenka veskrze mravně špatná, krásná, lhoucí stud a uzavřenost — bože! onen démon zval mne k sobě významným kynem požívačnosti...

Slečna Lotty stala se démonem mého mládí...

Její lsti byly tu a tam naivní a nebyla ani dokonalou umělkyní v podvodu, nebyla ideálem zvrhlosti a klamu. Jenom proto, že mne na počátku podvá-

děla, neslyšně, obratně, ztratil jsem s ní několik měsíců, ale nedovedla býti důslednou v klamu a její lži přestaly býti vybrané a zvrhly se v šalby pouličních holek a proto jsem ji opustil...

Bylo mi devatenáct let, krásných devatenáct let a několik měsíců. Nalézal jsem se v první době zrání mužství, jež tolik láká vadnoucí ženy. Jsem jist, jsem ochoten věřit staré báji, že šeredné čarodějky koupají se v krvi mladíků, by nabyly krásy... A slečna Lotty se koupala v mojí krvi, věřte, koupala, by smyla svoji minulost tak hnusnou a mojí pomocí, mým jménem a mými známostmi zjedнала si přístup do společnosti, která jí opovrhovala pro její dobrodružství.

Ano, žena může mít dobrodružství a má mít milence. Ale slečna Lotty lákala v síti svých nebohátých vlasů ruměnné jinochy, jimž mohla býti matkou, aby si dodala zdání mládí, kořistic zároveň z jejich společenského a hmotného postavení.

Věděla, jak těžce mnohý její milenec platí drahé hody a výlety auty, ale utiskovala a žádala tím více, obklopujíc se šperky a přepychem, odívajíc se kožichy a hedvábím, zatím co její oběti v dnech postu živořily u sklenice kávy a pečiva...

Byla to restaurace skorem podsklepní s obvyklou štaffází cizokrajných stromků. Tóny, linoucí se z dutin rozelkaných houslí nepřerušily hovor společnosti, mezi kterou se nalézal přítel — ne! mým

přítelem nebyl; poutala mne k němu jenom vděčnost za příležitost k studiu povídek o bohatých omezcích, neboť on byl omezený. Tedy Ota seděl v pěkné společnosti vedle dámy příliš strojené, nežli aby nebyla nápadnou a nevzbuzovala pozornost. — Oděna byla pečlivě s vkusem, ale trochu chudě.

Tenkráté ji počínal Ota teprve podporovat.

Ano, to byla žena, již jsem dlouho hledal, jedna z těch, jež pijí děsivě bolestivými polibky krev mladých a tetelí se rozkoší, hyne-li slavná krása dvaceti jar zoufalstvím rozčarování na jejich zvadlém klínu.

Přisedl jsem výbojně k příteli a klidně navázal jsem hovor se... nu, se slečnou Lotty. Tenkráté jsem ji poznal.

Hráli právě melancholický valčík a Lotty položila se na mé rameno:

»Víte, jsem děsná žena... oh!« šeptala u vytržení, »má krev zpívá, má krev chce tančit, chce hýřit, chce se smát a ničít. Jsem děsná! Děsná! A nenávidím Otů!« řekla určitě, sršíc zraky.

Ota seděl bezhlesně a z očí kanuly mu slze.

»Neplač!« chlácholila. »Snad se i na tebe dostane! Hledte!« obrátila se ke mně živě, »chce, abych byla jeho!«

»Nemá špatný vkus!« díím galantně.

»Snad — ale mne si musí muž nesčíslnými něžnostmi dobýt, musí mne koupat v květinách a buditi polibkem — snad pak se odhodlám...«

Moje nálada byla celkem radostná a dovolila mi věřit v nemožnosti. Eh, kolkolem vzato, přece se nepřizná, že se lehce vzdává...

Tenkráté ji doprovodil Ota domů a my smluvili letmo dostaveníčko.

Navštívil jsem ji v bytě.

»Budeme večereti spolu!« prohlásila rozhodujícímě. —

»Pošlete si posluhovačku?«

»Prosím!«

»A přejete si?«

»Řízky!«

»Tož já také! Ze sympatie«, usmála se.

Mluvíli jsme o leccčems. Rozpustile i vážně. Když vypila více sklenek vína, položila se na má prsa a vypravovala jakousi symfonii vášně.

Jak jsem chápal, docela dobře chápal, že lže! Prohlédl jsem, nejsa stržen obdivem, všechna osidla, jež mi kladla a kořil jsem se její virtuositě v klamu. »To je tvoje žena, žena tvého vkusu!« řekl jsem si, odcházeje, dotknuv se rty pouze její ruky.

Pohlédla na mne vyčítavě, když jsem se poroučel. Čekala více. Lačněla.

Má milá... Vy vyhladovíte!

* * *

Moje návštěvy staly se obvyklými v pokojíku s modrými záclonami. Kdykoliv Ota odešel od ní, zanecháváje na stolku dar, poslala posluhovačku do

malé krčmy, kdež jsem číhal na hodinu audience.

V našem poměru nezměnilo se ani zbla. Vše šlo svojí klidnou cestou, bavili jsme se, chodili na procházky, a někdy všichni tři — ona, Ota i já do Variété a Lotty lačněla, neboť žila s dvěma muži, z nichž jeden se neodvážil a druhý odpíral.

Je nutno, abych předeslal epizodu ze svého mládí.

Bylo mi asi sedm let. Jdu úzkou, špinavou ulicí, potácejí se na svých vrabčích nožkách, jsa hoch slabý, neduživý.

V tom, štván křikem dětí, vyrazí kolem rohu žlutý, chundelatý pes a vidím, jak se ona rozčepýřená koule řítí ke mně... Zírám na ni v bázní i zvědavosti, nemoha se hnouti s místa... Koule letí... koule se valí... a porazí mne, učinivši nade mnou skok, veliký skok rozvzteklé žlutí.

Tenkrát jsem ležel, chorý a vydešený, asi dva měsíce.

V patnácti letech díval jsem se s můstkem u Odolkových mlýnů na žluté zátopy, valící se řečištěm Vltavy. Voda a proudy vnikly až do ulic a zanechaly všade okrový povlak...

Stříkající vlny zemité lávy připomenuly mi můj úraz před osmi lety a podnes se pamatuji, jak jsem se ponenáhlu převažoval nad křepčícím jezem — a padl do hlučících vod, jsa vytažen s přeraženými žebry a loktem kdesi až u mostu.

Vlasy Lottiny měly dvojí barvu: barvu chundelaté srsti psa... barvu stříkajících pěn...

Vy chápete, že známost s onou ženou nebyla pro mne bez určitého zájmu. Byl jsem zvědav, bude-li mi ona barva nebezpečna do třetice...

Přisahám, že byla!

* * *

Jednou jsme opět seděli zádumčivě a Lotty krásně lhala cit i nenávisť. Její pósy byly schopny kouzla a neodříkaly se efektu.

»Mám vás ráda«: zašeptala snivě, hledíc na světla, kmitající se v dálce.

Vlak kdesi ponuře hučel a narážel na kolejnice, Semafor udeřil na pružné péro nárazníku. A hvízd roztrásl noční vzduch. Pak bylo svaté ticho.

»Tak?« poznamenal jsem nevzrušeně a vykládal dále o svých snech, v nichž nepanovala. Viděl jsem, jak její oči byly plny slz. Pokusila se ještě jednou toho večera o svod, dívajíc se na mne vyčítavě:

»Proč mne nepolibíte?«

»Ani nechci. Počkám ještě!«

Přesvědčena, že její lokty nezavoní teplem muže toho večera, pila dlouhými doušky víno.

Druhého dne přinesu kytici.

Hodila mi ji pod nohy. »Cože?« křičela plna vzteku, opovažujete se mi nositi kytici, zatím co

já... zatím co já bych...» přerвала slova pláčem.

Odešel jsem uražen a věnoval několik týdnů jiným ženám. Bylo skorem jaro, když jsem znovu zatoužil po důvěrných hovorech s Lotty a vypravil se k ní jednoho večera.

Byla zcela opuštěna.

Ota jí snesl vše, co mohl. Zařídil její byt, obstaral krásné, svůdné prádlo; z hedvábu a drahých látek. Její klobouky byly písni přepychu, pyšnily se plereusami duhových barev a zlatými jehlicemi. Nebylo v ní síly... Nebylo v ní živelné touhy žít a proto byla sama, čekajíc, až šelma chtění rozzuří se v jejím těle.

»Zahrajeme si na madame Pompadour,« zatlaskala ručkama a postavila paraván s americkými květy a vybledlými volavkami před lůžko.

Čekal jsem, kouře cigaretu.

Zakašlala.

Vkročil jsem za paraván.

Ležela v pění krajek, kryjíc se pokrývkou jahodové barvy. Noční kabátek byl plný stužek a její úsměv lákal v matném svitu rudé lampy.

Odříkat se dále? Proč? Proč nebratí tam, kde se nabízí?

Pomalů. docela pomalů klekám k lůžku a líbám ručku, stržen docela náhlou žádostí. Její tváře rudnou a dech stává se trhaným a kratším... líbám ručku po loket a oblé rameno, šij a stáším rty v zlatém

chmýří, jež krásně vzepnutí kadeří... a zvolna, tak požívačně zvolna přitiskují ústa k dvěma rudým, smyslně klenutým křivkám a první políbení, někdy tolik žádané, láme poslední hradby...

Ale nechci, nechci dnes vše, co mám právo chtít, je krásné, oddáliti a děliti si požitky... opouštím ji a potácím se ulicemi, v nichž mrkají plynové lampy a lidé jdou spěšně do práce.

— — — — —
A přišly pravé hody ďábelské lásky až jsem se přesvědčil, že mne podvádí.

Šatila se pojednou mladistvě a svůdně, krásně tvář vybranými líčidly a vyhledávala společnice, s nimiž by navštěvovala vinárny a restaurace. Jak často našel jsem ji ve společnosti, svým složením mi nekonvenující, jak často jsem ji našel v šest hodin ráno bujnou a veselou, když mi nedaly bolesti hlavy spát a já protoulal se nocí. Jindy to bylo auto, jež mne tolik vyděsilo. Zastavilo před domem, vyskočila Lotty, za ní nenáviděný Kdosi, vrata zapadla a já obíhal, skřípaje zuby, dům, jehož dvě okna výsměšně zářila do noci a rána...

Poznavši moji lásku, nemilovala mne.

S vydrážděnou samolibostí stihám její kroky den za dnem, znamenám si místnosti, hodiny a muže, jež ji doprovázeli, telefonuji každého večera a noci po kavárnách, sháním známé a ptám se, zda neviděli Lotty... zda neviděli Lotty... můj Ježíši!

Posléze jí klnu. Je špatnou, je děsně špatnou! Píši jí mstivé dopisy, paradox stíhá paradox, výčitka výčitku a Lotty se ke mně vrací...

A znovu šílí Satan za modrými záclonami. Polibky, jež ústa neunaví, tleskají na její tělo a přinutí je k extasím a křeči. Posléze i já sytím svou lačnost a nevzpomínám. Až včera...

Zde si Fred oddychl a napil se dlouze minerální vody.

Poslouchali jsme jej mlčky, nerušíce jeho pasáže ani škrtem sirky, abychom zapálili cigaretu.

»Včera?« táži se.

»Ke všemu, co bylo v našem životě, vracíme se ještě jednou«.

»Vyhledal jsem zase večer její salonek a zastihl jsem ji doma... Bylo to kruté...«

Její krása zemřela. Vrásky křížily se na její pleti jako spleť tajemných drah Času, vlas byl pocuchán a župánek, jenž viděl bouři mého štěstí, visel na ní melancholicky jako podzimní listí na stromech.

»Příteli!«

V tom hlase neležel svod a klam, jen bolest pádu v něm byla.

»Opustili mne všichni ti, co slibovali. Zůstali jen knihy a Max.«

»Max?«

Hvízdla.

Z kouta pokoje vyskočil žlutý kocour s dlouhým, hedvábným ohonem a posadil se jí na klín.

»To je Max!«

Hladila jej něžně.

Přimhuřuji oči. Ne, není ještě zcela stará...

Běru zvolna její hlavu v dlaně a líbám rty. Nevzruší se... Chci sežehnout prsa polibky. A ona se brání... Pak zvolna staví paraván před lůžko, lehá a lehce zakašle...

Usedám vedle lůžka.

»Ne tak blízko! Max by žárlil. Sedněte tam — tam dál!«

A znovu projede pokojem hvízd.

Max řtí se jako veliká, žlutá rozčepýřená koule pokojem a dychtivě skočí na pokrývku, jejíž hedvábí již tu a tam popraskalo. Lotty rozeplula matinée a stužky nočního šatu... můj bože! Ta krásná prsa byla rozdrásána do krve jako hřbet flagellanta... a znovu hvízd... kocour skočí měkkými tlapkami na kdysi tak bílou hrud' a tančí na ní děsný tanec. Krev zvolna stéká na běl ložního prádla... a...

»To mně zbylo!« šeptá se sladkým úsměvem Lotty.

»Vím jenom tolik,« dokončil Fred, »že jsem se probudil až dnes večer!«

»Hezká bizarní povídka!« míním.

»Ne, ten kocour je tam... je tam!« křičí Fred a ukazuje do tmavého kouta. Jeho zraky třeští.

»Hallucinace!« míní doktor Pejř a ohledává mu tepnu...

ŠEL KOLEM ŽIVOT.

Její modré šaty byly osvětleny žlutým svitem lucerny. Nebyla z oněch, které čekají na nároží ulic, ne, na to byla hrda. Diamantovým prstenem podpi-sovala se na zrcadla malých pokojů a rozbíjela vkusným úhozem číše plné vína. Dnes čekala na vůz. Fiakr nebo auto — lhostejno. Ale projeti se chtěla této noci.

Šel strážník a vedl děvče. Chudobně oblečené děvče. Jeho vlasy páchly pouřovou voňavkou a byly seředeny ve vyzývavé uzly. Tělo se chvělo vzlyky násilně dušenými. Modré šaty ustoupily do stínu a dvě odevzdaně dobré oči zaplály hrůzou.

Vyčetl z nich strach, když kázal zastaviti autu a nabízel jí zábavu.

— Bojiš se tmy? Či mne?

— Vás obou.

— Proč

— Poněvadž mne do tmy vedeš!

— Sentimentální nálada? Pojď! Vstup! Pojede-me tam...

A máchl rukou směrem, kterým odešel strážník s holčinou.

— Ne! Ne!

Její zornice děsily.

— Vyhňeme se mému životu. Šel kolem...

Odejel sám.

Byla mu vděčna. Poprvé chápala heroism svého srdce a padlých holek.

* * *

Krčím se do zimníku.

Děšť bubnuje na střeche mého klobouku. Je zima. Mám jíti domů? Děs mne roztrásl. Jenom domů ne. Mohu skoro nahmatati lepkavý chlad, kterým mne vítá můj pokoj.

Chtěl bych slyšet zpívat. Hrát.

Potkávám holčinu se strážníkem.

Hrůza, která plála v očích modrých šatů, vklouzla mi pod víčka.

Šel kolem můj život.

Poprvé jsem chápal heroism básníka: prodávati své myšlenky, šest centimetrů za šest haléřů. Neřici pouze sobě, co štve, co bolí, co zabíjí. Ale říci to tisíci lidem při kávě s vánočkou. To je udatnost! —

PRVNÍ BOLEST.

Po barevných rozkoších velkých plesů a hlubokých požitcích soirées, jež přinášely kvílení houslí a duté passáže klavírů, chystal se Fred Thor na jarní saisonu, něhyplnou ve své růžové a bílé vášni třeshňových květů roztocké aleje, aby naposledy — jak tvrdil — zaopakoval si v strhujícím výdechu rodících hrud bizarrně pestrou symfonii svého života a skončil ji pak mimo město a jeho žen pokorně nehluchým adagiem. Jen jaro chtěl ještě prožít s kaleidoskopem vzpomínek — útěchu a smysl žitého života nalezne u filosofů skepse a apathie...

Neboť vše kolem něho stárla, odcházelo ze šumících společností a on se považoval vždy — zapadaje do baru Obecního domu nebo na večeri hotelu de Saxe — za trosečníka, jež minulost vyvrhla na bradla dneška. Kamarádi řídli, dávno oženění hleděli si obchodů, rodin a zaměstnání, jeho kučeravé milenky chystaly svým dcerunkám tennisové šatečky a věšely je podle podrchaných rob z prvních plesů svého dítěte a někdy, docela samy v hluši sešeřeného salonu, před pravdomluvným zrcadlem vytrhly si se slzou v oku dlouhý, bílý vlas z řídnoucích kaďerů...

Přicházelo jaro, ale je čekal podzim...

Skorem dvacet let je tomu, co své první skvěle se provádávající lásce tiskl významně ruku v kostele

u Křížovníků... Ji i jemu bylo osmnáct let, osmnáct krásných let a jenom hrůza před blížícím se stářím může dáti vzpomínkám na onu dobu vůni sentimentality, vůni umírajícího listí v říjnovém, nemilosrdném dešti... Dnes vodí nevášnivá, dávno v sobě usmířená a spokojená Lia svoji dceru na promenádu a pyšní se jejím gazelím krokem. Paní Pejrová sbírá porcelán a staré šálky. Je to konečně také náruživost. A smavá herečka, královna jeho diskretního, rudou lampou ozářeného království? Batolí se úřednický vedle krátkozrakého muže a rodí děti. Pomalu vše odchází s hlediště a zbývá pouze on, sice posud milý a ztepilý, sportem pružný — ale na jak dlouho ještě? Se strnišk života vane nenávistivý vichr, cloumá kdysi skálopevným tělem a do vlasů hází babí léto... babí léto do nich impertinentně zaplátá...

Však Fred posud žije! Oživuje jaksí. On, zralý, ba příliš zralý muž prochází se s Lucy, snědou studentkou, již jeho názory, znalost umění a literatury vábivě imponují. A večer, když duše s tvrdošíjností děcka touží melancholicky stonat, ovine mu Lucy ručky kolem tvrdé šije a řekne: »Frede, jste mým bohem!« — Tu matný pocit posledního vítězení slavnostně kráčí zjizveným srdcem a obavy lásky, lahodná bázeň před ženou, již trpěl za mladých let, orosí myšlenky Freda Thora a miluje znovu čistě, mladicky a vznešeně rozkvetlé dítě a jeho čarovné illuse.

Pricházívá kolem páté, klobouček hodí na jahodovou pokrývku lůžka a žakýtek spadne na pohovku. Šuká jako myška umírajícím pokojem, v němž dlelo již tolik milenek, a hledá v koutech víno, z lakované japonské skřínky drobným prstíkem vyloví křehké suchary a pak slídí po cigaretách.

Fred stíhá ji láskyplným, sametově hladícím zrakem a usmívá se něžně i pyšně. Neboť skutečně jej miluje půvabná a kypící Lucy; nehledá u něho šňatek jako vypočítavé dívky. Jen láska ji k němu vede, ne láska nevraživá, žárlivá, ale oddanost malého děčka k staršímu, milému muži. A že se celují? Je nutno poměr čímsi osvěžit. Fred líbá pozorně a svatě, aby chtivý oheň neroznítil a ona tiskne rty pod anglicky přistřížený vous jemně a citlivě, s úžasnou cudností a prostomyslností. Neznají jiných výkřiků těla mimo pocelů, vše ostatní chvátá mimo nich; jen ruce si někdy tisknou.

A Fred si říká, že je to tak pro oba dobře. Lucy žije v nebezpečném stáří, kdy i bezduší mladíci získávají nejbělejší květy... a škoda, škoda Lucy pro hrubé lokty... Až přijde muž, kterého začne milovat slavnou láskou krásné ženy a muž ten bude ji hoden — pak zmizí beznáročně Fred a v srdci mu zbudě sladký van vděčnosti a věčně svěží, hřejivá a čistá vzpomínka na poslední lásku...

— — — — —
Tak přemýšlel Fred Thor, v stmívajícím se pokoji, kam šestá hodina prvního březnového dne po-

sílala pozdravem červené a žluté paprsky zapadajícího slunce. Čekal Lucy. Přijde jako každého dne, tukne do porcelánové hlavičky Čiňana a prohlásí:

»Víte, Frede, jsem děsně udřená; kde máte ko-láčky?«

A přitulí se k němu.

Její výdech ovane mu chřípí a vlasy mu poleh-tají čelo. Možná, že vyleje zase celou láhev parfumu »Chevalier d'Orsay« do středu pokoje a vykoupá růžový nosík v stoupajících, neviditelných parách. Pak — aby viděl, jak pilně studuje — řekne mu něco o... dejme tomu, o haemoglobinech. A dodá s vážnou tváří, aby hygienicky žil, nepil alkohol a nekouřil, při čemž si s roztomilou provokativností zapálí cigaretu...

Zvonek cinknul.

Šel s mírnou, oduševnělou radostí otevřít. Ve-šla a táhla za ruku ještě jednu mladou, hezounkou dámu, hned ji Fredovi představující: »To je Maja, pane Frede, Maja, víte, dcera paní Gollové, však ji znáte...«

Jak by neznal dceru své první lásky! Lia Konop-nická, za průmyslníka Golla provdaná, zcela rozum-ně poskytla dceři gymnasiální vzdělání a nyní na-vštěvovala Maju universitu. Maju znal z promenády. Bylo to ono děvče s gazelím krokem, na které před chvílí namátkou vzpomenu.

Docela nepřekvapen, pozval obě dámy dále, po-mohl dvorně Maje z pláště a rozhovořili se při čaji

druživě všichni tři, vypravující si veselé historky bez point a škádlivých zápletek. Pak — zcela neúmyslně — přešinul se hovor na pole literární a filosofické a Thor vděčil oběma za krásnou hodinu milé, obsažné rozpravy.

Lucy přes svůj rtuťový temperament uměla rychle promlouvat o akutních otázkách kulturních a Maja glossovala společnou debatu otázkami i záporry, které dosvědčoval její ostrý postřeh. S jakýmsi smutkem promluvila o manželství, o civilních odvadkách, vytkla své stanovisko k monismu a Ostwaldovi, kritisovala Bergsona — a vše to bez protivné pósy některých vzdělaných žen, pronášejíc ucelené názory bez pathosu, samozřejmě a vkusně.

Duševně rozjařený, omládlý Fred s prosebnou otázkou v očích a úsměvem na hezkých rtech obrátil se k Lucy:

»Půjdeme dnes hýřit?«

Bylo to pronešeno žertovně, že Maja okamžitě poznala hyperbolu oné věty.

»Půjdeme! Tam, jako vždy, vidíte Frede?« A skočila jako srnka po kloboučku.

Hýření Thora s Lucy postrádalo světáckého švihu, ale bylo tím jemnější a vášnější. Docházeli po šesté do sklepní vinárny k Sudíkovi na láhev Liebfraumilchu a sandwiche, za nimiž následovala malá veuve Clicquot Ponsardin. A potom prošli nábrežím, rozloučili se polibkem před vraty domu, v němž Lucy bydlela, neurčivše ani schůzku. Ta byla

dána sama sebou. Lucy vběhla do prostě zařízeného pokojíku, sedla ke knize, studovala a — usínajíc — myslela s čistou duší na laskavého, hodného Freda.

Zašli k Sudíkovi i dnes a Maja oživila smíchem Lucy s duchaplnými vtipy Thorovými. Zšířený její zrak ženský se vpíjel v mužský a posud ušlechtilé řezaný jeho obličej, kořila se převaze jeho inteligence a po prvé pocítila intenzivní, nepřetržitý a hřejivý kлокot krve v cévách, který — vášně ne zcela prost — vzpínal se pocitěným obdivem ke gentlemanu. Spokojenost posud nepoznaná prošla jejím srdcem a Maja, uléhajíc, neřekla si po dlouhé době vyčítavě: »Díem perdidi«, jako činívala stále v poslední době, neodůvodněné nespokojena se svojí prací a životem.

Druhého dne přišla k Thorovi s Lucy zase; odešla přemítajíc o kráse po boku aestheticky založeného muže, přišla pak po týdnu a po čtrnácti dnech, kdy měli smluveno, že poprvé v tomto roce navštíví »Zlatou studni« a pokochají se výhledem na hučící a osvětlenou Prahu.

— — — — —
To už v ní láska překotně hořela... Zhnusena kolegy, kteří si více všímali hospod, opíjejíce se špatným pivem, kteří s kolegyněmi chtěli žertovat jako s číšnicemi a viděli v nich pouze hloupé, zbytečně se namáhající a prázdné ženy, otrávena kaly vysokoškolského studia s vroucností uzavřeným duším vlastní připnula se k Fredovi a často jí kmitla

mozkem myšlenka, aby jej vyrvala své přítelkyni...

Chtěla jej milovat odvážně a cele, prožít dokonce vzněty první lásky se všemi jejími důsledky, neohlížejíc se pruděrně na směšný lidský zákoník, nařizující milencům do odchodu od oltáře zdrženlivost v tužbách a rozpjetí. Proč? Devatenáctiletá Maja, zdravá a urostlá žena, mučivě nesla tíhu své čistoty a netajila se tím. Její noce byly peklem a vášnivá příroda hnala ji do náruče muži... ale muži! Ne, tuctovému blátošlapu, ačkoliv jimi byla obléhána, nedá své nejčistší vzněty, byť tělo sebe více křičelo. Chtěla své první milování prožít v loktech vznětlivého, jejím ideálům odpovídajícího muže a již předem cítila, jak by mu byla vděčna. Řešila rozumně otázku požadavku svého Já, vědouc, že pouze odříkání připravuje jí děsivé duševní processy, jichž následků se lekala.

A nyní přišel Fred!

Kouzlo večerní nálady rozehrало všechny struny její típící bytosti a instinktivně přitulila se k Fredovi blíže, když přidušeným hlasem nad usínající Prahou mluvil ve »Zlaté studni« o očistné kráse milování. Filosofování tohoto citlivého světáka rozvlnilo její něhu — ó, s jakým důrazem chopila se jí nabídnutého rámě na zpáteční cestě a pudově je přitiskla na rozdýchaná prsa!

Doprovodili po desáté Lucy domů a stáli chvíli v matně osvětlené ulici, čekajíce na vůz elektrické dráhy, který měl Maju odvézt na Smíchov.

»Je krásná — jarní noc!« zašeptala mu, stísněna horoucností, »pojdte, projdeme se, zajdeme ještě do vinárny!«

»A doma?« Čekají vás!«

»Dnes je mi vše lhostejno! Řeknu, že jsem byla ve Variété...«

Šli.

Opuštěná sklepní vinárna nabídla jim pohostinství. Seděli zaraženi v jejím koutku jaksi zdrcení náhlou samotou, až Fred zdvihl štíhlou ruku a rozkoší znalce krásných věcí hladil Majiny husté, havraní kadeře.

»Jste moudré dítě, Majo, a mám vás rád. Tulím se k vaší duši a jsem šťasten. Po bojích života a proplakaných dnech, uštván i oslněn krásnými ženami děkuji zbožně bohu, že mi dovolil spočinouti u vás a Lucy. Tak sedá vděčně pták na větvici, když přelétl nenávistné moře. U vás jsem našel opět zpívající blaho, Majo, u vás a u Lucy, a oběma bych přál krásný, silný život a dobrého statečného muže. Jste jako mémi dětmi — ne, nebraňte se, mohla byste jím být — jste mémi přistavy a smírným květem, životem mi darovaným.«

Tu zdvihla Maja lilijové ruce a položila je kolem šíje Fredovi.

»Mám vás ráda, pane Thore, a dovedla bych vás šíleně milovat; buďte mi vším!«

Hleděla mu pevně, nevyzývavě do očí.

Prekvapením Thor oněměl. Vše, co slyšel, bylo jasné a oddaně řečeno, ani stín necudnosti, netřásl se ve světlé její řeči. A náhle si uvědomil, jaká hora touhy se zvedá v duši Maji a přísně se ptal sama mohl-li by on, přezrálý muž, přinést jí všechny dary života? Bývalý dobyvatel chápající se každé příležitosti k požitku, stal se poctivě přemýšlejícím filosofem. A řekl si přísně, že nelze mu už dnes vztáhnouti ruku po tomto květu zbytečně pro něho vzkvetlém a — libaje její ruce — prosebně pronesl:

»Nechtějte tomu, Majo!«

Vysvětlil jí zdravě nepřírozenost poměru, který by mezi nimi nastal, odmítl její v štkání nadhozenou otázku, že si ji už nebude vážit a opět ji políbil dlouze a úctyplně u vrat jejího domu a šel temnem zpět.

Maja mu darovala radost, on jí bolest. Ozvala a sílila v něm znovu mužná pýcha, radost, že imponuje, naplnila mu rozšířenou hrud' a zapomněl rázem na své úmysly, odejít ze středu života.

Kráčejе parkem ku svému bytu, cítil se omládlým a blízkým jarnímu rašení, vzpomněl vroucně na Lucy, pohladil v duchu Maju, a — mysle na její nabídku — zašeptal si smutně: »Škoda! Proč nerozkvetl dříve ten pro tebe zbytečně vzrostlý květ...!«

PITVA.

Vzrušena prchlými zážitky vběhla do svého prostého, levně zařízeného pokoje, přivírajíc zarudlá víčka, aby si na jejich temnou plochu nakreslila jeho gesta, plná zbožňování. Sahajíc si úsilovně na krk vždy znovu a znovu, nemohla setřít s něho pocit vdechnutého tepla na škubající se pleti a vzepnula-li prsy v dlouhém výdechu, zahořely tyto — napínající bluzu — jiskrami s šílenou vášní rozmetaných pocelů. I na rtech cítila zvláštní, příjemný a přece zne-pokojující pocit ochmýřených rtů, který nedal se smýti sklenicí chtivě vypité vody. Lola Holmová procítila po prvé hymnické radosti života, na něž různě nazíráme. Prožívajice je, jistíme se, že jsme nepoznali čistší a vznešenější momenty, připomínající nám zázračnou moc lidství: ploditi, kdežto vzpomínajice pak s chladnou krví, dívíme se často svým výkřikům a obdivu, nalézajice ve své nedávné minulosti cosi neestetického, bolestně prosaického, co ničí jedním rázem naši inteligenci, sílu vůle a zdrlenlivost...

Lola Holmová studovala medicinu na pražské lékařské fakultě, a již nedělily ji semestry od želané promoce, ale jeden, dva, tři týdny, když její veskrze praktická a klidná bytost stržena byla temperamentním a silným mladým mužem v oblasti požárů lidských vášní.

Nemilovala vědu směšnou, přisavnou láskou zdětinštělých vědátorů, pohlížela na ni zdravě, životně, považujíc teorii za nutnou sic, ale často nepřipůsobenou přípravu k praksi. V povolání lékařském je nutno znáti pokud možno nejvíc, nutno však znáti proto, aby se poznatky vžily v duši a tělo člověka, aby mu byly krví, dechem a čímśi k životu absolutně nutným. Celá bytost lékaře musí býti vědou jaksi preparována, aby při diagnose nebyl nucen připomínati si, kterou chorobu údaje pacientova asi označují, ale byl hned, instiktivně, jakýmsi šestým smyslem seznal bezpečně zákeřné zřídlo útrap a položil na ně milosrdně a laskavě všehořjící dlaň.

Zabrána do svého studia neznala zábav, plesů a nočních toulek, jako mnohé její družky, ale trávila v studovnách svůj veškerý čas přednáškami nezabraný, studujíc z anatomických atlasů, když nemohla probírat se pozorně materiálem živým. Obklopena v nemocnici tisíci zoufalými, neprožívala s nimi jejich dramata a jejich hoře, pohlížeje na ně, jako na havíře dušené v propastích omamnými plyny, k nimž nutno se prokopat, donést k těžní kleci a darovati jim znovu vzduch, světlo, teplo a novou, opojně cítěnou radost ze života. Mrtvola byla pro ni materiálem, který je nutno k blahu lidstva zpracovat. Zabodla klidně pitevní nůž do hrudi mrtvolky a rýsovala jim svislou čáru od hrdla k pupku, dívajíc se, jak mrtvá kůže uskakuje na strany a dovoluje jí přístup k žebřům, plicím, vnitřnostem...

Ale přes to ukryta v ní byla hora citu, kvas, k němuž bylo nutno přidati fluid druhého sexu, aby se vzbouril a připomenul jí její ženství. Muže znala pouze jako kolegy, kteří byli před ní uctivými a galantními, vybíjejíce své nízké vášně s milenkami jak a kde se dalo. Samozřejmě nebylo ji neznámo tajemství pohlaví; znala všechny jeho funkce, obírajíc se jimi čistě vědecky a když někdy za žhavých letních nocí teplé, mazlivé vlny hladily ji nervy rozkoš působící, rozvážně vstala s lůžka, omývajíc hrud', a boky studenou vodou, již příroda určila lásce za nepřítelkyni.

Láska! Toužila po ní? Nevěděla ani! Nemůžeme toužiti po tom, co neznáme, o čem jsme neslyšeli, co jest nám vzdáleno jako čáry nikým posud neprozkoumaných krajů. A tázala-li se, jak by si počínala, kdyby muž požádal jejího těla, objevily se před ní stránky vědeckých knih, jednajících o styku pohlaví. Tyto myšlenky vedly za sebou jiné, thematu se ani netýkající a tak problém zůstával problémem, zůstaveným k řešení náhodě a komusi neznámému.

Bylo zimní dopoledne, když vyšla z anatomického ústavu a oblékala rukavice na štíhlé prsty posud lysolem příkře páchnoucí a šla podél hrubě ohozených stěn ústavu pro choromyslné, aby byla přítomna demonstracím na psychiatrické klinice. Hmátla po klíce vrat, když mladý, dle vzezření energický muž smekl svůj cylindr a tázal se jí měkkým,

sympathickým hlasem: »Račte snad býti informována, kdy ordinují zde v ambulatoriu?«

Zadívala se na něj se zájmem, vidíc v něm náhle pouze materiál, kolesou Osudu skřípnutého jedince, který bezradně stojí před ničící jej chorobou a hledá pomoci u svého bližního.

Pohlédla mu ostře a zkoumavě v tvář... Pak sklopila oči, ale znovu se vzmužila a hledala v jeho tazích a očních panenkách stopy duševní choroby. A on znal již podobné zpytavé pohledy, které seslaboval usměvavým klidem a přiznáním své choroby, která pro laiky nebo nepostížené, je čímsi lehce nesitelným. Proto také řekl štíhlé, elegantní dámě, v níž tušil léka ku nebo posluchačku medicíny nedbale jméno své nemoci:

»Neurasthenie.«

Ale Lola neslyšela ono bolestně proklínavě pronášené jméno, cítila, že vědecký zájem v její duši odpadá, jako když se rázem otevrou stavidla rybníků. Viděla před sebou muže. Kdežto dříve chladnokrevně připomínala si anatomii svých kolegů, zarděla se nyní rázem, pokusivši se pouze o myšlené odkrytí jeho mozku.

Krátce a prostě: hovořilo z ní ženství.

»Jaroslav Goll«, představil se neznámý s přirozenou rutinou světáků, seznávaje, že dívka imponuje. Řekla mu své jméno, ale poněkud jinak, nežli

je říkala posud. Zdálo se jí nevzhledné a málo zvukné, hranaté pro jeho milou tvář a elegantní oblek. Pak smekla se jí ruka s kliky a rozpačitost třásla jejími údy.

»Slečna zmešká?«

Nebylo v té větě vybidnutí, aby zmizela za vraty, které by místo střízlivého úředního titulu měly nést citát z Dantova »Pekla«: »Lasciate ogni speranza...« Naopak! Dvě slova lichotivě pronesená žádala o několik společně vykonaných kroků, upozorňovala, že je krásný zimní den, že slunce, slunce svítí a do dálky zní píseň života.

»Půjdu tudy!« Ukázala před sebe opuštěnou ulici a vykročila (zdálo se jí, že bez veškerého chicu a neelegantně), on pak, jako samozřejmě, kráčel vedle ní, vyptáváje se jí na život. Řekla mu vše. Neměla tajemství. Ani studentskou lásku neměla za sebou, aby musila cosi zapírat ze své minulosti. A Goll, pokladník pražské banky, viveur a bonvivant, viděl náhle v inteligentním děvčeti novou mušku pro své pavoučí síť a nasadil proto úlisný, libivý ton hlasu. Tak procházeli ulicemi jako staří známí, zapomenouce na své úmysly.

Goll nenavštívil ambulatorium, kde toužil být uznán za choromyslného a internován v ústavu, aby se vyhnul trestním následkům svých defraudací a Lole se ani nezazdalo, že za mohutnými zdmi čeká cosi, co by mělo právo na volnost a široká pole, že

za mřížemi trpí nevinní zločinci ve věčné tmě zoufalství, kteří jsou pouhým materiálem, jichž mozky po smrti ve formalinu uložené budou s míchou tvořit jedno číslo anatomického musea kliniky, třeba s hrozným nápisem na jednoduchém štítku: »Paralysa progressiva«. Pro toto dopoledne byla ženou, na jejíž kvas nalito bylo fluidum mužství.

Rozešli se skorem po poledni, umluvivše se, že půjdou večer do divadla.

U Slavie na shledanou!

Když mu zmizela v domě, dolehla naň umlčená tíseň s dvojnásobnou prudkostí. Jako propast šklebila se naň prázdná, pro demimondky drancovaná pokladna a falešně zanešená conta měnila se v špendlíky, které bodaly, bodaly...

Cítil hroznou žízeň v ústech. Zapadl do vinárny, převrátil do sebe několik cognaců, a položil číšnici ruku kolem pasu. Lehce napitý očekával pak Lolu u Slavie a zavedl ji do lože.

»Louisa« je okouzila oba.

* * *

Lucerny plaše svítily do zvlhlé tmy, když vyšli z divadla jemně k sobě přitisknutí a Goll se otázel Loly: »Kam teď?«

»Domů!« odpověděla s jakousi samozřejmostí v hlase.

»Domů?«

Máchl opovrživě rukou. Pro něho začínal život po jedenácté, mezi vyprázdněnými lahvemi, tančícími demimondkami a nad šustící hrou karet. Sladkými, úlisnými slovy zval ji do baru na rozhovor, narážel na jejich krátké, nepatrné posud seznání se, a pastelovými barvami líčil krásu noci. Neviděla ničeho špatného v jeho žádosti a toužila konečně býti ještě chvíli s ním. Proto svolila bez velkého zdráhání a auto je odneslo před Represenční dům, v jehož baru zmizeli.

A když asi po třech hodinách loučili se před jejím obydlím, dotkly se po prvé mužské rty jejích rozhořelých úst. Dotek byl milý a příjemný. Usnula, znavena nezvyklými dojmy a ráno klidně šla za svými povinnostmi, těšíc se, až zase uzří jeho...

Dnes večer v sedm.

U Slavie, jako včera.

— — — — —

Té noci, vzpružena prchlými zažitky, vběhla do svého prostého, levně zařízeného pokoje, přivírajíc zarudlá očka, aby si na jejich temnou plochu nakreslila jeho gesta plná zbožňování. Skorem ji opiv šampaňským, zavezl ji do svého bytu, kde — položiv ji na oتمان, sežehl pocely čelo, ústa, hrdlo a zrůžovělé tváře. A pak, když přestala se bránit, nalézajíc se v jakémsi podvědomém stavu, nadsmyslech, v níž uvědomování si zisku a ztrát pomíjí, v níž působí pouze suggestce vždy vítězího mužství

nad poddávajícím se ženstvím, cítila pálení ústa vínem zprahlá na celém svém panenském těle. Gourmand lásky podal Lole ihned nejvyšší raffinovanosti, přiváděje její pleť do stavu jakéhosi lokálního chvění. Kam dopadl polibek, tleskaje temnem, tam zatelel se hedváb pleti chvěn nervy, až posléze i svaly škusbaly sebou v žádostivě touze býti sevřenu, býti zlíbánu vždy a znovu smyslným, ochmýřeným rtem. Pak se stala jeho — — —

Uléhajíc na lůžko, sezнала, že má na prsou oděrky, že je do krve škrábnuta vlčím zubem Jaroslava Golla. Byla však tolik znavena, že nemohla ani dojíti k umývadlu a omýti se. Klesla do podušek, zavřela oči, aby ráno zmatena a zbičována rozčarováním navštívila různá oddělení klinik. To, co nikdy ji nepřipadlo na mysl, znělo jí v duši jedinou otázkou.

»Nebolí vás srdce?« tázala se zdravého, venkovského děvčete, které přišlo se zlomenou rukou k obvazu. To zavrtělo hlavou.

»Mne ale bolí,« šeptala si Lola a pocítila obrovskou, silnou lásku ke všem trpícím. A zmateně pohlédla do očí oslovivšímu ji profesoru.

Neboť se bála, že pozná na ni ztrátu panenství. Styky Jaroslava Golla a Loly Holmové staly se pro oba nutností. Lola žila v stálém varu vášně, požívajíc ji jako dítě první opojení alkoholem, Goll zachraňoval své chvíle, podoběn jsa odsouzenci před popravou. Dopíjel číš. Do ošetřování na psychiatri-

ckou kliniku nebyl přijat, neboť jeho duševní choroba se nezdála býti závažnou a on sám okolí nebezpečným nebyl.

Byl.

Lola by mohla vyprávět...

Probolela se onou nocí, kdy Jarka (tak mu říkala) na smluvené dostaveníčko nepřišel. Neobjevil se ani druhého, ani třetího dne v jejím bytě, zmizel, zmizel docela a Lola cítila, že navždy. Ale silná její povaha znechutila si hned druhý den sentimentální pláč duše a umínila si, že nebude želeti člověka, který před dvěma měsíci naučil ji Poznání. Duše chtěla zapomenout, ale tělo jaksi chořilo. Na patře v ústech cítila pálení, celý zažívací ústroj nefungoval jako jindy a jizvy, způsobené vlčím zubem Golla, na její hrudi mokvaly, takže jim byla nucena věnovati pozornost.

»Patrně prach a špína dostaly se do rány,« řekla si pátého dne po zmizení Golla a odešla do pítovny, aby dokončila studium k vědeckému pojednání od níž ji odvedla láska Gollova. Mohla již míti po promocii Nešť. Alespoň poznala život!

Na mramorovém stole pítovny ležela mrtvola muže. Teplá voda tekla kolem jeho rozpitvaného těla. Mozek měl položený na znetvořeném obličejí a kolem něho stáli medicí, jimž profesor právě vykládal.

Příčina smrti byla určena předem: kule z browningu přerвала aortu a přivodila zakrvácení. Ale v organismu materiálu byly pozoruhodné změny, které nasvědčovaly těžkým chorobám.

»Slečno Holmová,« obrátil se k ní rozmarně profesor, »řekněte pánům, na kterou chorobu lze z poruch organismů souditi?«

Lola přikročila k pitevnímu stolu, zvolna, ale precisně diktujíc do protokolů:

»Mokvavé pláty na sliznicích v ústech — lupenka na plosce nohy — na aortě změny sklerotické — zatvrdlinky na holeni — aminoidní zvrhlost ledviny a tuková zvrhlost jater...«

Zrakem pozorovatele jistila destruktivní změny v organismu a — rozmýšlejí se chvíli — otočila se k profesorovi a řekla hlubokým hlasem: »Lues.«

Profesor kývl.

Odcházejíc od stolu, zachtělo se jí zvědět i jméno pitvaného.

»Jaroslav Goll, bankovní úředník,« stálo v čele protokolu.

Zachvěla se děsem.

Vzpomněla si na mokvavé jizvy na prsech, ucítila v ústech loupající se maso a uvědomila si v šílené hrůze, co daroval jí milovaný muž, připravuje ji momenty slasti a nádhery.

Jak opilá vypotácela se z pitevní síně. Prošla chodbami, šla kolem ponurých zdí psychiatrické kliniky a skoro v podvědomém stavu, štvána touhou zachrániti se, minula vrátného v průjezdu všeobecné nemocnice. Obcházíje pavilony, potkala známého sekundáře z kliniky pro venerické nemoci.

»Pane doktore!« oslovila jej, přemáhajíc stud, zoufalství a hrůzu, »pane doktore, přijměte mne na své oddělení. Jsem nakažena syfilidou!«

JARNÍ ZVĚSTOVÁNÍ.

Skorem se obával bílých radostí z cizího štěstí nad krásnými, zdravými dětmi. Zabolelo jej slastně jeho citlivé srdce, vidal-li malá robata, broukající v rozvoněných parcích a mimoděk stiskl Řinino rámě, když zarůžovělý, ze sna smějící se drobný tvor byl vezen kolem nich ve vážně se houpajícím kočárku. Dítě! Plod zázračných tělesných procesů, posvěcující drahou ženu, dar lásky a spona dvou životů, milostný vzkaz Přírody a buditel energie k úsilovné, k blahu matčiny pýchy směřující práce!

Miloval s podivnou něhou batolící se, umoubrané broučky, s měkkými ručinkami a odleskem toužících světů v hlubokých, jako v údivu rozšířených zracích, záviděl mužům právo hýčkati plačící malou hlavu a záviděl jim výsledek blaženého úsilí, jevící se v zářícím otevření se rudých ústek v jektavém, bizarním smíchu.

Když se mu někdy zdálo, že není již zapotřebí studia, že posavadní snaha stačí k zabezpečení si pohodlného, samostatného života, vzpomínka, že by nemohl dát svému dítěti, kterým jej jistě milovaná žena obdaruje, krajkové peřinky, karkulky tak uměle setkané a splnění všech rozmarů — vzpomínka ta oživila jeho síly, zapuzoval nechuf a Ignác Broj intesivně luštil dále tajemství studovaných disciplin.

Řina byla komptoiristkou. Jak se poznali? Ptejte se, kterak vznikají studentské lásky. Kdo z vás by mohl říci, proč jednoho dne sledoval svižný dívčí krok, s gestem každodenních hrdinů smekl klobouk a požádal stereotypně vykoktanými slovy o doprovod. Následovalo přepjaté, ničím neodůvodněné blouznění, pak nové schůzky a konečně láska mírně se vzdouvající mezi břehy dnů, jako řeka panenských, neprozkoumaných krajín.

Broj a Řina radostně vyšeptanými slovy mluvili o svém budoucím dítěti. Věděli, že po čtyřech měsících svého pozemského života vyžvatlá namáhavě slova »máma« a »táta«, která jej naplní bohorovnou hrдостí a že získá vážnost u všech lidí, vůbec v celém světě. S počátku úryvkovitě, později neustále debatovali o Jiříčkovi — narodí se jim hošík a samozřejmě bude se jmenovat Jiříček — a předem se v žertu pohádali, kdo jej naučí běhat.

Broj, nadán dětinskou fantasií, s roztomilou důležitostí mladého muže studoval populárně psané knihy o výchově a výživě dítěte, uměl z paměti hygienická nařízení lékaře a znal příznaky drobných chorob s návody, jak je přísně zažehnat, utonul v utkvělé myšlence nesporné nutnosti učit svůj život křičícím, růžovým bodem v spoustě kraječek, žárlil předem na obdiv spokojených měšťanů a chlubil se v duchu úmyslně laxe hrozenou větou: »Hezký kluk, vid' kamaráde!?!« svým nejmilejším kolegům z university.

Tři léta dělila jej od první možnosti založit si vlastní existenci. A to bude ještě všechno jeho kariéře příznivo! Tři léta! Láska, tetelící se v srdci Ignáce Broje stačila na několik věků a tři léta jsou pouze určena k tomu, aby se ještě více duševně k sobě s Řinou přimkli! Ale pak!

Jeden pokoj s kuchyní najmu (k čemu třeba dvou, řekněte?) a jako proroci budou očekávat první naději, oznamující příchod Jiříčka!

— — — — —

Řina navštěvovala Broje v jeho studentské mansardě.

Přicupitala rozcuchaná a zemdlená, uvařila čaj a po hodině v štěstí ztrávené jen bíle cudnými polibky osvěženě odcházela domů a Broj se odhodlaně rval až do půlnoci s vědeckými problémy.

Jen jednou je ožehla nepřemožitelná touha lásky, krev přílivem a odlivem prohřála k bezvědomí jejich mozky a bylo jim slavně... Nikdy víc nepřišla mezi ně vrcholící láska. Za čtrnáct dní odjela Řina — jsouc bez místa — k rodičům na venek. Psávali si dlouhé dopisy a naivně slibovali věčnou věrnost. Po měsíce, mezi výlevy horoucího mladého srdce Řinina kmitla se věta: »Bojím se budoucnosti.«

»Proč?«

V tisícerych variacích tázal se ji po příčině smutku.

Cudně zrůžovělými opisy fakta dospěla k náhle vzkypělému vyznání: »Myslím, ba jsem jista, že Jiříček přijde k nám!«

Broj, čta dopis po prostudované noci na lůžku, zachvěl se zimou.

Ne, teď ne, před koncem studií, kdy jej dělí jen shluk měsíců od doktorátu, teď Jiříček přijít nesmí! Co mu dá? Musí se oženit s Řinou, aby ji zachoval neposkrvněné jméno a sám utrápí se hořem. On chud, Řina chudá, kde vezmou prostředky pro společný život a pro dítě? Bude nucen přijmouti mizerně nedostudovaným akademikům honorované místo, utírá se prací a zahyne v prostřednosti, nedosáhne kýžené existence pro štěstí tří nutné.

Odpor, živelný odpor zakymácel duši Broje a bázeň před příchodem vytouženého blaha zčernila mu nitro. Zvolna, jako vystupující mlhy z lesů, plnila jej nenávisť k nevědomé, krásné překážce bezstarostného studia a Broj, tetele se zimou pod příkrývkou, zkrývil příjemný obličej a vyděšeně šeptal: »Ne! Teď ne!« —

Seznal, že to, co mu bylo v budoucnosti souhrnem životních přání, jsouc dříve darováno, stávalo se zdrojem hoře.

A když si vzpomněl, jak si kreslil hlavní okamžik budoucího prvního zvěstování, jak prosytil mdle slastnými barvami účinek poprvé určitě vyslovené naděje a porovnal jej s dnešním nenávistně

bránícím se křikem nitra, zprotivila se mu v šálivě krásnou květinu vypěstěná touha po dítěti a Ignác Broj, hroze se pravdy příchodu děcka, sklesl v podušky a ztrnul v posici nevinně obžalovaného, je- muž soudce dával z rukou poroty zdrcující: Ano!

PURPUROVÁ VISE.

Fred Thor vypravoval, zabořen v dubovém křesle:

»S výše svého mládí dívám se na vzkypělé ženy a kreslím si obrazy horečných nocí před malátným zrakem. Uvadl milováním. Pohasl zářením, zemdlel sladkým šílením, jeho rty ochably celováním... Mám výsměch pro cnostné ženy. Jsou zavřenými poklady, neužitečnou zbytečností v životě smyslného muže. Jejich tělo je stvořeno pouze pro halení se v šat a jejich nožky pro hrubou obuv, vyrobenou rukou o tanci v dupárně přemýšlejícího dělníka.

Neumějí aristokraticky cítit v lásce, jejich nervy jsou pevné, nedegenerované a perversi znají pouze ze slovníků, čtly-li je. Ale ženy hříšné, slibující: »Až v osmdesáti létech se stanu Magdalenou«... Miluji je pro své purpurové vise. Upadám v transi, kmitne-li se kdesi rudý zážeh. Červené záclony vzbouzí ve mně pocit dokonalého blaha. Lampase žlutým stínidlem vykonává v mém těle úkol morfia. Nade vše zbožňuji krev. Oh! šíleně...

A tak jsem miloval.

* * *

Byla dítětem, když jsem po prvé uviděl přicházející jaro, dívkou — snad jsem se tenkrát učil psát

a ženou? Mou se stala brzo... Tenkrát jsem ještě věřil v anděly.

Zdráv, statný a vzrostlý, díval jsem se na svých dvacet let a ona znávala se kvapným životem. Pod jejím zrakem rostly vrásky jako ledné květy na oknech v prosincových dnech. Krásná k sešlení, umírala ve svém věku; ano...

Umírající krásou jsem ji nazval.

A láska přišla mezi nás.

Naučila mne znáti purpur vidění v nadsmyslech.

Přišlo to tak.

Dvě léta jsem ji znal. A pak jsem ji políbil; chvěla se jako prut a náhle... položila svoje bílé lokty kolem mojí šíje, celovala mne jako u vytržení, hryzajíc moje rty zoubky perversní šelmy.

Od pocelů k tělu šel jsem tři měsíce. Moje nervosní srdce tančovalo tarantellu v rychle oddychujících prsou, ale vzít si ji — ne, na to mé síly nestačily. Póry, z nichž prchal parfum omamující mé čivvy, ucpával jsem rozedranými rty — a tenkrát jsem, s žilami na čele naběhlými, požádal o splnutí nesmělým gestem.

Odpor plný křečí, byl mi odpovědí.

Žena, jež mojí nikdy nebyla, stala se mojí milenkou.

Přes den, ukryt ve svém pokoji, jsem psal a večer docházel k ní. Bila jedenáctá, když s rozevřeným chrípím přicházel jsem ssátí vůni těla. Později mne ani nelíbala, jenom pleť chtěla mít sžehnutou po-

libky. Mučen její tužbou, vydrážditi její lásku, neunavujícími rty dociloval jsem jejích extasi. S rozkoší pardala ustával jsem v celování, abych pozoroval chvějící se pleť, tělo v křečích svinuté a drkotající ústa. Ty pěstě! Drásávaly pelesti lůžka, zatínaly se mi v hrdlo a působily mi blaho. Blažen jejím blahem, byl jsem passivním milencem s pálicím mozkiem; volaje po jejích krásných chvílích naučil jsem se oceniti krásu její lásky... přišly mé purpurové vise.

Udolán mocí polibků, padal jsem podle jejího lůžka na kolena a zavíral víčka. Rudé záplavy hřměly před mým zrakem. Běl loktů — ne, nebyla to běl, leč zkrvavené symptomy šílenství, krajky záclon, vložky podušek, vše hýřilo červenou barvou jako moje oči...

Červeň, červeň, jsem viděl všady.

Po hodinách milování dostavovaly se křeče. Nedýchala. Trhaně chrčela. Zpytavě díval jsem se na zápas svalů s rozkoší. Když umdlévaly a normální stav nadcházel, celoval jsem znovu, hltavě...

Jednou mi ztrnula ústa a ruce sklesly. Smyslnost přišla s takovou silou, v jaké se nedostavila nikdy. S otevřenými víčky viděl jsem vesnu rudé tělo v klidné, majestátní pose... a vykrvácenou našel jsem ji na lůžku. Praskla ji céva.

Toť krátká historie, pánové, mé první slavné lásky. Jedná o ženě, již jsem nikdy neměl, ale která byla mojí milenkou.

Vy chápete!»

DOPIS RANĚNÉHO.

Má drahá,

vzdálen Vás a vzdálen bojiště nezaslech-
nuv svištění kule, která uvázla v mém srdci, píše
Vám dopis, plný smutku o teskných dnech, o hrůz-
ných nocích raněného člověka, kterému nikdo ne-
obváže rány a nepodaruje je něžným slovem.

Vy víte, jak hoši našeho genu umějí milovat;
jdou slepě, nekriticky za svým ideálem a když jim
spadnou slupky s očí, je příliš pozdě zapomínat Ma-
nony, když za Madonou jsme ji měli. Náš případ je
stereotypní, všední, naše láska měla hloupoucký
příběh a zemřela vysílením, jako většina jejích pří-
telkyň. Jenom hrozná, pracovitěmu a logicky pře-
mýšlejícímu člověku hrozná otázka zbyla: Proč jsme
na sebe žárili celá dvě léta, proč jsme budovali v
nejrůžovějších snech naši budoucnost, když všechny
naše snahy, plány a tužby zastavily se v trysku před
cílem a nyní bezvadně se nás táží, co s nimi po-
čneme?

Já již nemám síly řídit otěže svého Fata. Jsem
raněn. Vyrvala jste mi lásku ze srdce; Bohužel i s
půdou. A nyní jste kamsi na dno své černé skříňky
pohodila sta mých dopisů, z nichž třetina mohla být
verši, třetina povídkou a bájí, zbytek modlitbou, zu-
řivou prosbou a vzorem k nenávisťným passážím pro
autory, kteří neví jak ukončit román.

Moje láska Vám byla hračkou. Dobrá. Ale proč
mně ji vracíte polámanou? Moje srdce Vám bylo
asylem. Vešla jste v ně a nalezla vše k líbeznému
pobytu. Nyní změni se můj asyl ve veřejný dům,
kde dovolím ženám pouze noclehovat a ráno je vy-
nesu brutální rukou na ulici. Ale potrvá to chvíli,
než přistoupím k svému plánu, neboť musím svému
domku opravit krovy a vyztužit základy. Přišla jste
a usedla na moji lavičku. Mohl jsem předvídat, že
jste pouze poutníkem, který hledá odpočinek? Na-
psal jsem si krásnou hru svého života. Vystoupila
jste v ní. Bohužel, pouze pohostinsku a v prvním
jednání. Připravila jste moje drama o vtip. Zkrátila
jste první akt o několik výstupů a přidala samovolně
tragické rozuzlení a já měl připravený konec plný
naděje! Šeptávala jste mi: »Věčně, věčně!« Kdo
mohl tušit, že dvě léta Vám budou věčností? Mlu-
víváte jste, zardívajíc se, o našem dítěti. Což jste
tenkrát předpokládala, že budu Vaším domácím
přítelem? Byla jste pro mne svatým obrázkem. Ó,
kdo tušil, že je dotýkaný! Váš minulý život měl být
pro mne tajemstvím, poněvadž i Vám jím byl; ne-
věděla jste, proč jste jej vedla. A posléze jste prohlá-
sila, že jede boháč kolem Vašich vrat. Zda za to
mohu, že jste jej oknem vyhlédala? Toužíte po živo-
tě plném radovánek. Nu, neslyšel jsem, že je prodej
svého »já« rozkoší. Ke konci mi přejete život veselý
a šťastný. Odcházíte patrně proto ode mne, aby se
Vaše přání splnilo. Bohužel, neplní se. Jsem raněn

a Prahu jsem přece neopustil, hynu bez pomoci a tolik lidí spěchá kolem mne, tonu a nesmím vykřiknouti o pomoc, ježto by mne obvinili ze lži. Zanechala jste mne na cestě a já se ani k nejbližší ženě vysilen nedoplazím. Ó, falešná humanita, která dobytčata dobývá, ale nevyléčitelné zraněné udržuje uměle při životě! Mám tělesného lékaře; nazývá se zkušenost a předepsal mi alkohol. Ten lék je málo vkusný. Odmítl jsem. Podal nový recept: »Čas«. Uznal jsem, že můj lékař je zbytečný. Čas hojí i bez doktorů medicíny. Obírám se svojí ranou sám, však zřím, čím více jí pozornosti věnuji, tím více krvácí. Pokusil jsem se zastavit krvácení Vašimi sliby. Rozpadly se mi v ruce jako troud. Pak náplastí jsem přiložil Váš dopis, v němž mluvíte o mé dokonalosti. Seznal jsem hned, že náplast je jedovatá. Pak podniknouti jsem chtěl řez; dle chirurgické praxe vyříznouti lásku z těla. Vyrvala jste ji před mým zakročením. Řekněte mi, kde je, když přece byla? Uložili jsme ji do skleněné rakve? Nebo pietně pohodili na smetiště? Kam poděl se onen mohutný proud růžového fluidu, tryskající z mého srdce do Vašich bezedných bassinů? Nabírali patrně jiní plnou číši. Oh, zaplavil jsem Vás láskou; dobře mi tak. Musela jste se postarat o odvodnění. A nyní, ze zálohy, přes hory, řeky a pláne jste mne zranila. Miloval jsem Vás málo, že k vraždě Vaše síla nestačila? Zlatým mostem, od srdce k srdci, pnulo se moje milování. Měla jste v jeho pevnosti nedůvěru, po-

nechávajíc jiným prováděti zatěžkáci zkoušku. Mám podezření, že jsem Vaším synem. Byla jste mým Bohem a nyní dovolíte, aby mne křižovali?

Má drahá, vy znáte moje lůžko. Snad nyní zeď, u níž stává, provlhla. Vždyť podušky jsou ráno vlhké a nic jiného na ně nekladu, nežli svoje oči. A ty přece...

Ne, nemyslete si, že pláči. Pláceme pouze pro nenahraditelně ztracené. Jste ztracenou? Pakli ano, kde se naleznete? Nedomnívám se, že v cizím loži. Ono lože nebylo by cizí: patřilo by Vám, patří tedy také mně. Mám na Vás věčné právo, právo delší dvou let a potůček mé krve poteče Vám přes rty, až by se jich měl jiný dotknouti. Svými rty napsal jsem na Vaše čelo, hrud' a lokty, na každý záhyb Vašeho těla: »Jste moje!« Ó, vím, že ztrpčím zloději krádež všudypřítomností svého obrazu, svých posvátných manifestů.

Jste hodná. Jste dobrá. Jste milosrdná. Přijďte ke mně; užíte na mém obličejí bojiště. Rozerváno a zbrázděno, poskytuje smutný pohled. Přijďte se podívat, na svého zraněného; poskytne Vám příležitost k lítosti. Ale neobvazujte jej útechou a slibů. Nepřipravujte jej o to nejdražší.

Pro všechno na světě, co nyní horoucně a věcně milujete, nepřipravujte moje srdce o jeho ránu!

Čím déle bude chořit, tím později se stane veřejným domem... a já bych nerad odstranil Váš obraz s jeho stěn...

Fred Thor.

DVĚ.

Vídal jsem je denně.

Krokem plachých laní přestupovaly práh kavárny a úsměvně děkovaly na pozdrav svým známým. První svlékla těžký kožich a druhá rezavý kabátek s dragounkem u pasu, obě zčechraly mlhou zvlhlé kadeře a plavně šly k odlehlému stolu v koutě, jenž byl zakryt vysokým opěradlem chagrinové pohovky. Vstoupily o desáté a jedenácté, k dvanácté zmizely. Jedna použila chřestivý vůz elektrických drah, druhá zmizela v spleti temných ulic, vhodných k přepadnutí a polekání naivního děvčete s velkýma očima.

Obě byly engageovány v kabaretu »u veselého králíka« a měly vedle velkých aspirací malou gáží, c' est vrai.

V kavárně sedal vedle mně mladý, zavalitý rozený básník, s důvěřivým zrakem a tlustou toboalkou. Bavíval se s ruměnným hochem, úředníkem ministerstva práce a odhadovali spolu cenu článků v revui »Je sais tout«, nebo v »Le théâtre«. Smávali se vtipně a k vůli tomu smíchu jsem se jim představil. Hle, zavalitý byl šlechticem a jmenoval se Frédéric de Toussainte a druhý měl jméno lokajů: Jean Babtiste. Uzavřeli jsme spolu přátelství a žili v noční Praze, bůh nám odpust.

Jednou jsme pili chempagneské a zde začíná moje prostá povídka...

Seděl jsem v obyčejné kavárně, kde se číšníci znají s hosty a mohou o nich podati nejspolehlivější informace. Frédéric mne volal k telefonu a vybídl delikátním pozváním na veselou noc. Což, přijmul jsem. A večer jsem byl v kavárně, v naší kavárně, jejíž práh přestupovaly kolem desáté dvě francouzské cabareteusy — — — — —

— — — — — a pili jsme víno z malých lahví, dobré chuti, smáli se a koketovali se ženami.

Pražské ženy mají zvláštní švih. Graciélní v bočích, nehoupají se — jdouce — jako Němky, mají půvab Francouzek i v klidu, kdy jej tyto obyčejně ztrácejí. Ač jim není dán žár Vlašek, nabývají jej v pravé chvíli — eh, pražské ženy jsou noblessou světového ženství.

Jean vtípkoval duchaplně o sociální otázce a klerikalismu maje stále oči upřeny na osvětlenou gallerii kavárny a sjížděl jimi opatrně ke dveřím, zajiskřilo se v nich...

Neboť dvě cabareteusy přestoupily plavným krokem práh...

Nu, seděli jsme v kavárně ten večer s nimi, proč dlouze ličit naše seznámení?

Spěchám v suchopárném líčení úvodu, abych brzy dospěl k faktu, k resumé večera. Neboť se stalo, že dívka s dragounkem ztratila náušnicé...

Slyšte tedy příběh malého děvčete, zkušené cabareteusy a tří hochů:

Ta hudba, jež nám hrála Nedbala i Falla, byla příliš svůdná a my byli tak málo silní. A vlastně jsme ani odpírat nechtěli. Seběhlí jsme vesele do sklepní vinárny, kde cigáni rozezpívali své housle v lkavé kadence. Frederick byl mírně opilý, Jean uštěpačný a já sentimentální.

Povinností mladého hochu jest milovati vnadné ženy. Žena jest broskví: nejlépe chutná její šťáva v kráse zrání, byť pel byl uměle nanešen a pocházel od firmy Rozier et Gallet.

Zamiloval jsem si tedy onu ženu, lvici hodnou zlaté klece a odůvodnil jsem si svůj počin pozorováním: byla malá, úměrného těla, rozkošného nosíku a jantarových očí. Ach, u rtů bych se měl poněkud zastavit, neboť byly ozdobně psanou pozvánkou k hodům políbení. Její společenská rutina mne omamovala; přešla lehce zdrželivost prvních vteřin a rozhovořila se umělecky o lásce.

Mezitím dívka, co nosila rezavý kabátek s dragounkem, mlčela. Usmála se, když oči její starší přítelkyně ji k smíchu vybízely a odmítla úsměv, nepohnula-li se tvář lvice. A tak jsme seděli v lehkém dýmu cigaret, v záři lustrů, mezi tím co lidé bzučeli jako rozdrážděné včely na vonícím jetelu a cigáni hráli Brahmsovy tance.

A znenáhla jsem oslovoval lvici zcela důvěrně, tykal jsem jí a opakoval tisíckráté jméno »Stella«, Frédéric dětsky mazlivě se měl k dívce — Chaid slula — a Jean pil a kouřil, všě mimo cigarety na rty i úsměšek. Zašli jsme do malého pokojíku, kde se intimněji pilo a smálo, hráli si s ručkami — zářily prsteny — našeptávali své tužby do malých, roztomilých oušek, krytých věnečky zlatých a kaštanových vlasů. Noc běžela k ránu.

Chaid polo ležela na úzkém divanu a rozvázala. Byla prostá ve své veselosti a de Toussaint blažil se jejím stiskem ruky. Stela položila si, řekla, že bratrsky, hlavu na moje prsa a zpěvavě mi vypravovala o hrůze a kráse své první lásky, líčila mi omamně noce a vydychovala parfum jabloní. Zvolna pohybovala skleněnou tyčinkou v sklénce vína a pozorovala gourmandsky prchající perly, pila s pochopením labužníka, válejitc lenivě víno po hroditém jazýčku. Přivírala oči smyslně a ztěžka, tak ničivě krásně, že....

Peklo bylo ve mně.

Náhle zavřela oči zcela a sáhla si k srdci.

»Ven!« poprosila nás stydlivě a my vyšli mezi prořídly dav přátel noci, promenovati v dlouhé chodbě a okoušetí nové druhy cigarett.

Šli jsme kolem chambru.

Pootevřenými dveřmi viděl jsem Stellu, jak se namahá vypnouti boutony z ouška Chaid. Ta svírala rty v patrné bolesti, ale jako hypnotisována, dala průchod počinu své přítelkyně. Bože, bylo mi to lhostejno. Proč jí náušnice běře? Jest mé právo, starati se o to? Pahl!

A promenovali jsme dále.

Chaid nás zavolala brzy. Stella omluvila náhlou nevolnost a zábava řtila se plným proudem. Seděli jsme, šťastni přítomností krásných žen a bagatellovali uděšené gesto Chaid ... Sáhla si několikrát po ouškách a tvářila se strojeně bolestně. Když viditelně zamilovaný Frédéric, slepý a hluchý k okolí, nevšímal si oněch pohybů i grimassy, řekla naučeně:

»Já...«

»Nu co? Co? Tedy...?«

Frédéric lpěl zrakem na ústech Chaid.

»Ztratila jsem náušnice!«

Slova tato byla provázena rděním. Vyskočili jsme rázem a já, hněvem brunátný, sotva že jsem ze sebe vyrazil slova: »Slečno, slečno, vy... vy... jste byla ještě před chvílí bílou!«

A ticho bylo v salonku.

Cigáni rejčili šmytci po strunách melancholických skřípek a ukončili svoji píseň ve vrcholu divokého refrainu; když se Frédéric dutě tázal:

»Co stály?«

»Pah!« mávla lvíce rukou. »Tři sta! To nic!«

Tehdy sáhl zavalitý ingénieur, rozený básník a gentleman, do náprsní tobolky a vysázel na vínem postříbřený stůl šustivé bankovky, řka:

»Mademoiselle?«

Lvice sáhla chtivě po drahém papíru, uložila jej do kabelky Chaid, v níž — jako mimochodem — mihly se brillanty náušnic a položila hlavu na moje prsa, vypravujíc mi o lásce.

A zase cigáni hráli.

Jean Baptiste se děsně, tiše smál...

* * *

... a tak je vidám posud. Vejde de Toussaint, za ním Chaid a usednou v divadelní loži. Stella neschází nikdy.

Učitelka a žačka.

Hle! Takto platí muži. Tři sta za noc zábavy.

Někdy se potkám s Fréderikem a výstraha se mi tlačí ze rtů. Ale nemohu. Vždyť illuse a ideály hodného, zavalitého hochy mají větší cenu nežli těch několik set, co ztratí po nocech s Chaid.

Někdy se otevrou v elegantní kavárně dveře. Je mezi desátou a jedenáctou — a vejdou krokem plachých laní dvě ženy. Znáám je, ale nepozdravím. Jdou kolem mého sedadla a míří plavně do kouta, kde je skryt stůl za lenochem chagrinové pohovky.

Stále se mi zdá, že musím jim říci něco impertinentního do očí, ale takt je takt. Ale jednou...

Až...

Chopím dvorně lvici za ručku brillanty posetou.
a: »Madame! Madame!« Ztratila jste náušnice!«
vzkřiknu ji do ucha.

ooo

UTIŠENÍ.

»Nemohu ještě nazvat svůj klid definitivním«, pravil Fred, onen umělec života, jehož názory mívaly svůj výstřední charakter, »ale již delší dobu pozoruji ustálení se svojí krve a kouzelně sladký hlas mírného štěstí zaplavuje moje prsa, nepostrádá důrazu mužnosti. Z bouřlivých kors a restauránů spěchám domů, v svůj přízemní pokojík a čtu rozervanou »Zpověď pošetilcovu«, Strindbergovu autobiografii, abych se spíše pokochal svým klidem, který mne po tolika letech navštívil.

Neexistují již pro mne ženy. Jenom žena. Syt prázdné koketnosti pražských nobledam, zablácených spádů proradných manželek a nevěst, utíkám se k poslednímu svému portrétu, který je Nirvanou mým bolem, utíkám se k ženě, jejíž vlas není napuštěn dráždivými parfumy, ale voní oddaností...

Dokonce veršuji!

Podal nám malý lístek s třemi slokami.

»Tvé oko světélkuje nad onyx,
když k vlně pasu,
pad' jako smutek černý Styx
tvých vlasů.

A v peřejích těch přeju Léthe v ráz,
v nich stápm rety,

v ten sametový, rozpuštěný vlas,
jak v květy.
Až Asmaveth můj doměří mi čas,
jenž k hrobu splývá,
nechť chladné srdce, sametový vlas,
mi zhrívá...«

»Není to skvělé, Frede, ale upřímné. Naivní. Řekl bych, že's měl pokazenou chvíli; ty miluješ vážně?«

»Ano!«

»A jak... kterak... řekni, prosím tě!«

Fred se na mne moudře zadíval. Pak mne vzal pod paží, dovedl do baru, poručil whisky, sodu a fíky v oleji...

»Chci Champac, Frede!«

Malá lahvička šumícího likéru zahleděla se na mne z chladice.

»Myslím, že je to moje poslední dobrodružství. Ne dobrodružství, ale hluboce vážná otázka mého života. Slib mi, že se vynasnažíš mne pochopit. Neboť příběh můj postrádá romantických zápletek, ale je tak vznešeně čistý, že se jej bojím vypravovat zde... v baru... aby na své kráse neztratil!«

* * *

»Kterak jsme se poznali? Kde? Zde, v baru. Přišla s kollegy — je studentkou — a její nevyzývavá, jednoduchá krása mne nelákala. Ale když jsem poznal mezi jejími průvodci několik známých, dal

jsem přednost hovoru před nudným samotářstvím.

Poznali jsme se a dali rendez-vous. Věci šly fádni koleji. Nebavil mne celý příběh. Až jednou jsem ji zastihl v restauránu s jediným přítelem a zachtělo se mi s ní mluvit.

Byl jsem zkažen, kamaráde, docela zkažen a prostota se mi přičila. Čestná poctivost mladé ženy se mi nelíbila. Chtěl jsem býti ničen a týrán, abych se mohl revanchovati podvody. — Nuže, tato mladá žena mi vrátila morálku, vrátila zdraví mým nervům a naučila mne ušlechtilé myslet. Dříve, než ti povím svůj příběh, ujistím tě, že umělec života zakotví pouze u ženy jejího stylu. Neboť ona je mu sluncem, předešlé bludičkami.

Je zajímavé, jak jsem ji získal a utíkal zase od ní, boje se šosáctví. Zlobil jsem se, že nežárli, že vyprávění (často smyšlená) o mých láskách přijímá bez pohnutí brv a — že mne miluje.

I ve mně již dávno žila láska, tak čistá, že jsem v ní nevěřil. Nechtěl jsem prostě uznati její přítomnost. Ale fakticky vyrostla mezi mými blíný červená lilie...

Ano.

»Červenou lilií« budu nazývati tuto ženu.

Vypovím ti jenom poslední fási.

Jak mne obrátila, jak nade mnou zvítězila a naučila mne býti seriosním mužem. Z profesionála cynismu učinila vyznavače citu.«

»A jak se jmenuje ta zázračná žena?«

»Pst!« přiložil Fred prst na ústa a jeho oči byly vlahé. Zde v tomto ovzduší, nevyslovím její jméno. A nic ti nepovím!« rozhodl se náhle.

Jeho světlé šaty mihly se mezi dveřmi.

Navrátil jsem se ke společnosti zpět, ale také já jsem již nenacházel zalíbení ve všedních rozmluvách spolustolovníků. Kolem jedenácté hodiny vyšel jsem z obecního domu a pomalu kráčel na Vihohrady...

»Co je rozkoš?« uvažoval jsem cestou. »Jest nedovolená nebo organismem nakázaná? Dovedeme-li destilovati rozkoš tak, aby duševní nadšení bylo co nejméně závislé na fysickém podnětu dosáhli jsme mety čistých radostí. Je nemístno zříkati se žádostí po ženě, neboť ony jsou poutem, jež nás k ní hlavně víže. Je však nutno nalézati cesty na hmotě nelpící, abychom s ní mohli býti šťastni. Město je pohnutkou k dokonalému zpustnutí; nikde na vsi neuslyšíme tolik frivolností, tak nechutné zlehčování ženy, jako na parketách velkých sálů. A přeci se k ní pnou veškeré tužby mužství.

Proč zlehčuje a špiní svoje ideály?

Mnozí lidé vidí v počtu milovaných žen svůj cíl snižující se k zvířeti. Ne tolik žen, ale jak jsme je milovali, jaké množství vroucnosti, štěstí a blaha jsme jim dali — v tom spočívá rozkoš života. Jak šedivě nudný jeví se mi býti Nietzsche, definující

rozkoš jako »řadu drobného, znechuceného cukání.« Velký filosof klesl na slepého škarohlída, konstrukteur morálky na nenormálního starce.

Rozkoš lásky leží v jejím tajemství.

Proto nenávidím hlučné svatby, průvody k fotografům a jiné banality. Kdyby dva milenci vsedli do auta, rozvinuli prapor s nápisem: »Dnes budeme svojil!« a jeli do svého příbytku, spínaly by zbožné matrony ruce a město by plivalo. Ale nevěsta v bílých šatech se ženichem domů jedoucí jsou zjevem obyčejným; nikdo jich nepolituje, že nosí svoje štěstí na obdiv, nikdo neřekne právem mladé ženě, že ztratila stud, ale každý radostně vítá tuto pompu, nemístnou původem.

—Jak daleko jsou tito dva lidé čisté rozkoši!

Dávají veřejně obdivovati onen fluid, emanovaný z jedné osoby na druhou a jeho periferickou radiaci dávají chutnati slizským dědíkům...

Oh, jenom kouzelná, intimní láska, o níž nikdo neví, může poskytnouti pravou rozkoš, neboť není rozkoše bez této lásky. A ti, kteří své radosti kupují, nejsou schopni vnímati subtilních pocitů, ale spokojují se ranou klackem tam, kde by mohli býti delikátně hlazení!

Po vybouření se nadchází maximum rozkoše: sedíme bez vášně nádherně čisti v temnu jejího pokojíku a líbáme ji ruce. Přijdeme i k extasím lidí

kulturou rafinovaných, kteří mozkovým preludem nahrazují hrubé, fyzické nárazy pleti na nervy...«

Během těchto meditací dostihl jsem kostela svaté Ludmily a vyhnul jsem se autu, které skřípavě houklo.

Seděl v něm Fred vedle mladé, vznosné krásné ženy s olivovou pletí a plných ňader. Křivka jejich rtů byla trvale melancholicky prohnuta a pod temnými brvami plály zornice ušlechtilým vznětem.

Auto se zastavilo.

Bylo to znamením abych přisedl.

Jediné slovo, které řekl Fred, bylo: »Mlč!« — Jeho společnice se graciesně uklonila a tak jsme létli ulicemi.

Za chvíli jsme seděli ve Fredově pokojíku, a srkali vonný čaj z jemných šálků.

»Můj přítel!« řekl Fred.

Stiskla mi ruku.

Byla měkká a teplá.

* * *

»Utekl jsem z baru, neboť mne zachvátila tak vzrušující touha, viděti tuto Madonnu, že pouze násilí mohlo mi zabrániti, abych k ní nešel a nepožádal jí, kleče, o vykonání návštěvy u mne. Napověděl jsem ti svůj příběh. Nuže, nyní jej dokončím.

»Červená lilie« dávala mi příliš na jevo, že způsob mého života je pro ni kompromitující. Proto nedovolila, abychom scházeli se veřejně, což chápu docela. Neboť každá žena v mé společnosti se objeví jako uznána jako moje milénka. Ne k vůli sobě, ale pro rodinné tradice, pro tradice rodiny menšího města, její vážnost by utrpěla stykem jejího člena se mnou nedovolila, abych oficiálně vystupoval jako její nápadník. Neřekla nikdy ani slova, ale vycítil jsem tak z bázlivých pohledů, když ji někdo známý pozdravil...«

»Budeš ji hoden,« řekl jsem si a zreguloval svůj život.

Alkohol ustoupil spíjení se jejím hlasem, cigarety už mi neničily nervy a tím byl učiněn první krok ku spokojenosti. — Ostatní následovalo. Chuť k čistému životu, láska k práci, touha vyšvihnutí se a rehabilitovatí zlou pověst starého bonvítanta zaujala moji duši tak, že dnes...«

»Že jsem dnes tvou!« ozval se její hluboký altový hlas určitým oddaným tonem a políbek, delší než věčnost, potvrdil toto vyznání.

Seděli vedle sebe, ruku v ruce, zraky v sebe vpité.

Pomalů jsem vstal a neslyšně odešel, neboť je hřích, stavěti se svojí přítomností jako hradba mezi dvě milující se duše.

Zbytek noci...

Jak jej prožít?

V baru?

Před vraty Fredova domu roztrásla mne zima. A lítost mne mrazila. Hle, Fred, muž, který dovedl šlapati srdce, sám jsa deptán, našel po řadě dobrodružství své štěstí?

Kdy přijde řada na mne?

Máchl jsem zlostně rukou, a šel k svojí láhvi Champacu do baru, abych utopil smutek.

— — — — —

Myslím, že bylo ráno, když Fred přišel potácivým krokem do baru a usedl na nízkou stolič, daje klesnouti hlavě do dlaní,

»Frede! Co je ti? Co se stalo?«

»Její matka...«

»Její matka?«

»Ji viděla, jak jsem ji vezl v autu domů.«

»A to je tak hrozné?«

»Je. Představ si paní starobylé vychovanou, která se hrozí pomyšlení, že by její dcera mohla navštívití muže. A »Červená lilie« určitě prohlásila, že se ji doma vyzná.«

»Jak je to možné, že její matka je zde?«

»Přijela asi nočním vlakem... snad jí někdo vylíčil, že dceru čeká zkáza, bude-li se mnou udržovati známost...«

»Ubohý Frede!«

Hladil jsem jeho hlavu a závist mne opustila.

Po tak velikém štěstí musel u citlivého Freda následovati děsný boj. A ten jím nyní lomcuje.

»Ona mi ji odvede. Ona mi ji odvede!« šeptal Fred se slzami v očích a do jeho slov zněly housle oťrelou melodii valčíku...

— — — — —

Jen stěží, asi k desáté hodině ranní dopravil jsem duševně bezvědomého Freda domů. Ulehl na pohovce... a ten starý »cynik profesionál« plakal hořce a bezútěšně jako trosečník, když želaná loď pluje mimo ostrov a nevidí jeho signálů.

»Je to pomsta minulosti, kamaráde«, tiskl jsem mu ruku, »která se určitě změní v krásný a silný život. Rozluka není pro věčnost. A konečně, příteli, kdo ví, zdali matka skutečně odveze... snad ji nechá v Praze... snad se smíří...«

Ale Fred nevěřil mým slovům a zamraženě zíral do prázdna.

Boje se o jeho život, neopustil jsem jej dle zákona přátelství celý den a odbýval mrzutě návštěvy, které se k němu vtíraly. Večer kolem šesté zazvonily u jeho bytu dvě dámy... »Červená lilie« a její matka.

Fred chvěl se na celém těle, když vstupovaly do jeho pokoje.

»Pane!« řekla vážně starší, elegantní dáma, »kompromitoval jste těžce moji dceru. Jsem poněkud starších názorů o dívčí cti; přicházím vás žádat o čestné slovo: neprozradil jste, že vás moje dcera navštěvovala?«

»Madame!« odpověděl smutně Fred, »nejsem tak mravně zkažený, jak si myslíte. O milované ženě se nevykládá na ulici! Myslel jsem, že konečně zakotvím, že vaše dcera bude mým vším a na vždy... bohužel, nenalézám odvahy, abych vás požádal za svolení!«

»Vím, že jste dobrého srdce ale těkavý. Chcete-li po několika měsících vám dovolím, abyste směl nás navštívit. Zatím se vám poroučím.

»Buď hodným, pracuj a myslí na mne!« zašeptala »Červená lilie« a políbila jej na rty.

Odešly.

Hořký pláč vyrazil za nimi.

* * *

Pomocí vlivných přátel, odvolává se na studia získal Fred výhodné místo v bance, takže byl živ z gáže a neutracel ani úroky, plynoucí z jeho jmění. Svoji elegantci neztratil, ale navykl si precizní, pracoval s láskou a podával tak důvtipné návrhy k nákupům cukru, že byl jmenován »ajemníkem ředi-

tele a bylo mu naznačeno, že se po několika letech stane jeho nástupcem.

Viditelná, bolestně viditelná změna na Fredově obličeji jasně naznačila, že tento pracovitý muž trpí a rve se. Tím spíše jsem na něm později poznal, že jeho záležitosti se obrátily k lepšímu.

»Psala mi!« křičel již z dálky, běže na korse ke mně, »smím přijet! Tak přeci zakotvím. Už jsem zoufal...«

Tímto slovem končí příběhy bonvitanta Freda, neboť i on utekl z kruhu mých známých, aby nám oznámil svůj sňatek.

Na radnici shromáždila se společnost dam z peněžní aristokracie (ó, kolik jich Fred miloval) a zkoumavě prohlížely nevěstu v prostých anglických šatech oděnou, jak s klidnou, odduševnělou tváří odříkává svatební formuli. Nastaly gratulace. Fred, zřejmě pohnut, děkoval a vedl svoji ženu do kočáru. Odjízďeli prožít svoje štěstí do tajemných fjordů Dánska.

Asi po půl roce jsem je viděl opět.

Pozvali mne na večeři s takovou roztomilostí, že jsem nemohl odřící. Po desertu — ona spočívajíc v jeho náručí — vypravovali mi o krásách severu, o čistých radostech dvou milujících lidí...

»A až dá Bůh a budeme tři, vyvrcholí naše štěstí!« končil Fred. —

»Dnes je tak slavný den« pravila »Červená lilie« pýříc se, »že ti musím říci...«

»Nuže?«

»Že již jsme tři!« dodala cudně, pyšně.

Líbal ji — a jako před rokem, opustil jsem zase tíše domácnost bývalého bonvitanta a s hořkostí v srdci šel jsem k domovu, vítajícího mne chladem čtyř opuštěných stěn.

SMÍCH MASKY.

Zabořil se v širokou lenošku s rozkoší tancem unaveného člověka. Přemýšlel...

Hluk sálu doléhal až k němu do kuřárny. Děšť barevných konfettí padal nepřetržitě s galerií, papírové serpentiny třásly se lehce vzduchem, ovinující se kolem ramen, boků a hrdel, v koutě mezi palmami praskla bomba, vyhazující z nitra změř kotillionů, dolétajících až k lustrům, které neúnavně sesílaly své duhové paprsky na pečlivě rozčísnuté hlavy tanečnicků a brillanty v kadeřích tanečnic.

A jemu dováděl v sluchu rozmarný, stříbrně tryskající smích neznámé masky a myšlenky soustřeďovaly se v jeden bod, v pevný, nezlomný úmysl, získati onen smích na několik hodin pro sebe...

Stála nad ním. Milým gestem sklepla mu popel cigarety na čelo: »Pomni, že prach jsi a v prach se navrátíš.« Řeka mu to tak roztomile vážně, že musil jí políbiti ručku bělostnou a vonnou, aby se jí jaksí odvděčil za věnovanou pozornost. Jeho oči zdály se protírat černý hedváb ztrnulé masky s krajkami nad retem, ale nepoznal ani hlas, ani utajenou linii úst... a smích, její rozkvetlý smích, rozhozený do teplého vzduchu sálu při tangu... ten jej lákal...

Dvanáctá se blížila.

Vztáhl ruku po miniaturním krunýřku obličejce, ale úklon hlavinky nazad překazil mu odhalovací

plány. Pak malý skok, údery nožek na parkety — a nežli se vyvinul z objetí lenošky, zmizela mu záhada večera mezi tančícími jako fantom...

Věděl pouze, že měla bílou robu s přehozem z bruselských krajek. Vydal se na cestu poměrně obtížnou a jinými nevítanou. Pohazován lokty tančících jako míč hledal sněžné toalety s přehozy. A kde je jeho žena? Kde je Maud? Dali si pro dnešní den slavnou volnost, slibující si setkat se až o třetí u podjezdu. A jak ta je oblečena? Nevěděl. Seběhl s ní do auta, když už byla zahalena v plášť, a ve vestibulu se rozešli, aby nebyla poznána. Dobrá! Má ještě tři hodiny času...

Zdálo se však, že paragraf hodiny dvanácté z kodexu prince Karnevala »Démasquez vous!« nebyl v tomto mumraji respektován. Škrabošky se zvláštěm neúnavným zalibím halily stále krásné i méně svůdné rysy, rafije hodin kryly se na zlaté jedničky a o demaskování ani řeči. Konečně! Zahlédl ji samotnou v buffetu, když už minula druhá; chodě melancholicky sálem vzdával se už veškeré naděje uzříti ještě dnes onu (zdálo se mu) božskou ženu s mazlivým smíchem. Přikročil k ní a opakoval znovu pokus, strhnouti ji masku.

»Ještě ne! Počkej na mne ve tři ve vestibulu...«
Pausa.

»Miluješ mne, vid'?»

Záhadná maska vydechla tato tři slova s netajenou vroucností.

»Jen tebe!«

Stiskla mu ruku a poslala jej tajemným gestem pryč. Blížil se k ní černý pierrot a choval se dosti sprostě...

»Patrně její manžel,« myslil si hledatel vonného smíchu. »Hlupák. Všichni manželé krásných žen jsou dokonalými hlupci, ježto zdobí svoji ženu jen pro potěšení jiných. Moje žena i já... Je sice také krásná, ale já, já mám k naivnosti klamaného manžela ještě poměrně daleko. Sám však... Ne, to není nevěra, hledám-li nevinné dobrodružství bez postranních úmyslů... Ve tři!«

Nevykouřiv ani dvě cigarety a tloukly dvě... pak trojí úhoz... tři čtvrtě na tři!

Zapomenuv na ženu, na vše, hlavu v jednom ohni probíhal zahalen v kožich vestibulem... pak vyběhl do temného podjezdu, kde dýchalo auto. Nahlédl oknem do coupé. Tam seděla, plášť nedbale přes ramena přehozený, v bílé robě s přehozem z bruselských krajek, s maskou na obličeji...

Vřítíl se k ní...

Položila mu hlavu na rameno... jeli mlčky...

»Projíždka!« řekl si v duchu, zavíraje oči. »Snad past! Budu opatrným. Výboj stranou. Uzříme, co se stane!«

Auto zastavilo.

Vyskočil, pomáhaje jí z vozu; poznal schodiště svého domu, šel vzhůru, opit champagneským, sny, nadějemi, rozrušen a rozčilen do záchvěvu svého srdce pravil si skorem nahlas: „Tohle může dobře dopadnout. S cizí ženou ve vlastním bytě!“

Odhodila masku a — obracejíc se znovu k němu — zašeptala: »Máš mne rád?«

Rozluštění je prosté. Stíhal — jako už mnoho manželů — svoji vlastní ženu. A jako všem jeho předchůdcům se mu zdálo, že roba zčernala, krajky byly potrhány, vlasy rozčuchané a ústa nesvůdná...

»Ba — ta maska... nechtěla jsem ji odložit; až teď...«

»Anis' nemusila!« zabručel zcela manželsky. —

»Pro mne's už dávno demaskovaná...«

Uléhaje, slyšel znovu její smích. Ale nejásal stříbrem a nádherou, linul se jako umírající, pošpištěný pramínek, poněvadž byl také demaskován...

ZBYTEČNÁ ZBOŽŇOVÁNÍ.

Ležela na znaku nehrozc se tmy a teplý příliv žádosti pomalu stoupal k jejímu srdci od chvějících se kolen. Měla za sebou patnáct let tajených odříkání, uvěříme-li, že čtrnáctým rokem uhnízďuje se v srdci ženy touha. Ležela na znaku plná blaha, že její tělo nedotýkalo se v pasu plátna, že tam byla mocná křivka boků asi takových, na které muži polhízejí bazilišcím zrakem a říkají si dutě: »Kdyby...«

Noc byla těžká, vlahá a těhotná chtivostí milenců. Daleko za městem voněla smyslně pole a meze dráždily mateřidouškou chřípí; noc byla velká a svatá, příhodná k objetím gigantů a smála se unyle bledým měsícem a perletí hvězd na trčící prsy milenek a lukovitě prohnuté hřbety milenců.

A ona ležela čekajíc. Věděla, že parkety nezapaskají pod plíživým krokem muže, že se nikdo nepřiblíží, aby se jí zmocnil, ale věřila přece v čarovný zázrak prvního milování s úporností lačných žen, jež tíží panenství. Noc bledla.

Vstala a omyla se studenou vodou. Pak skryla krásu svého rozkvetlého, třicetiletého těla do prosté sukně a jednoduché halenky, šla pomalu městem a zmizela ve škole.

Giza Olmerová vyučovala na měšťanské škole historii a geografii.

* * *

Ve dvanáct odcházela unavena a ukřižena z bílé, vápnem omítnuté třídy, sledujíc jednu ze svých začek. Šla spěšně a její krok byl tajemný. Za lucernou široké třídy stál světlavý mladík a líbal dlouze ruku — její začce. Oh! Bolest zmařených let protkla šípem její srdce. Přistoupila k nim s přísnou tváří a kárajíc začku smála se na jejího přítele. — Zrudnul. Rozešli se potom všichni tři a stín hříchu, jenž nebyl vysloven, klesl mezi ně.

Hoch její začky náhle si ji zamiloval...

Giza Olmerová měla prvního ctitele. Svěží mladík hedvábných vlasů šel její stopou, když vyšla za město. Usměvem pozvala jej k sobě. A mluvili velice vážně — ona o deset let starší, on absolutně netušící živelné touhy, jež hřměly jejím srdcem.

Pozvala jej na čaj gestem zkušené ženy, již nebyla, a oblékla se do svůdného peignoiru barvy slezu. Zbrunátněl. Kladouc mu sandwiche na talíř dotýkala se jej úzkou jemně žilnatou rukou, jejíž prsty se znatelně chvěly.

Přišel večer.

Četla mu z modře vázané Kvapilovy knihy sentimentální duo milenců; vkládajíc do oblého altu něhu dívčích let, zdála se mu krásnou a hodnou zbožňování. Kdyby dovolila, aby jí otročil... Její vlasy svítily šerem. Hýřila průsvitnou krásou čekajících nevěst a vypnula pravý bok. Kleče líbal jí ruce.

A nepustila jej domů, když o desáté sahal po klobouku, ale stáhla jej do plátěného křesla, rozpí-
najíc zvolna peignoir.

Tu klekl k jejímu loži a líbal. Líbal jí prsa gra-
ciózně klenutá s andělským úsměvem nezkaženého
mládíka. A líbal její nožky. A celé tělo líbal.

A když jej strhla k sobě v konvulsivním zá-
chvatu své touhy, náhle si uvědomil, že to, co činil,
nebylo pěkné. Využítkoval slabosti ženy! Styděl se
do duše a omluvil se nesčetnými polibky na hřbet
ruky.

Pak kvapně, tiše odešel, jako odcházejí cudní
milenci, jejichž zbožňování, tak málo lidské, se zdá
milenkám mučivě zbytečným.

Giza Olmerová proplakala zbytek noci a klnula
lyricky založenému hochu.

Ráno nepohlédla své začce do očí, ale šla o po-
lednách opatrně za ní. Čekal. Neviděli ji. Držíce se
za prsty vedli se jako děti a rozešli se s dlouhým
stiskem ruky u vrat jejího domu. Giza se zachvěla.
Ne, nikdo nestiskl tak její ruku, nikdy!

Odpoledne vyšla za město. Lučiny vyvěraly o-
deur, omamující střevlíky ve vysoké trávě a ve sku-
pinách metlic. Ulehla v houští na kraji lesa a usnula.

Probudily ji hlasy.

Nedaleko ní spočinuli v loktech ševelfcí trávy.
Její žačka a hoch, lyricky založený.

Celovali se obezřetně, nespěšně, chutnajíce po-
libky jako víno. Stoupalo jim do hlavy tak, že se roz-
hučela...

A Giza Olmerová viděla to vše, po čem tolika
lačnila. Když pak odcházeli nerozpačiti a měkce
úsměvní, našli Gizu Omerovou v křoví s tvářmi do
trávy zabořenou. Vzlykala bezútěšně a její prsty
hystericky rvaly travu s kořáním, v němž poděšeně
pobíhali mravenci. Instinktivně pochopili její bolest
a odešli s hrdostí milenců, jež se vzájemně nezamítli
a našli ve svém zbožňování pravěkou melodii krásy
a vznešené, opíjející lásky.

OBSAH:

Žlutá draperie	1
Panovnice sedmi srdcí	5
Moderní romantik	11
Pád Davida Greena	16
Závěje, kde byly květy	21
Posledním milencem	25
Dopis, jinému určený	32
Na popeleční středu	38
Motýl žitím popálený	43
Myslivna s bílým šlitem	54
Písmo předešlých	58
Épopej, jež se v couplet zvrhla	62
Tajemství Fréda Thora, člověka	67
Šperk bílého hrdla	75
Kočka slečny Lotty	78
Šel kolem život	88
První bolest	90
Pítva	99
Jarní zvěstování	110
Purpurová vise	115
Dopis raněného	118
Dvě	123
Utišení	130
Smích masky	142
Zbytečná zbožňování	146

KNIHOVNA BIBELŮT

ROK 1923.

SWAZEK 1.

VYCHÁZÍ NEJMÉNĚ ČTYŘIKRÁT ROČNĚ.

Vydavatel a redaktor František Vnouček.

Nakladatelství FRANT. VNOUČKA.
PRAHA - ŽIŽKOV, Jagelonská 553.

doporučuje Vám
následující knihy Otakara Hanuše:

Lehkomyslné povídky.

Sbírka prós Kč 15.—

Láska slečny Věry.

Filmový román děvčete II. vydání Kč 15.—

Podivné lásky.

Tři vidiny Kč 12.—

Lačné ženy.

*Pražský román milostný, brož. Kč 22.—. Skvostně vázáno
Kč 37.—. Poctěno cenou České Akademie pro vědy,
slovesnost a umění.*

Já jsem vinna.

Román lži. Levné lidové vydání.

*Veškeré tyto knihy dodá Vám každý knihkupec
jakož i*

Nakladatelství FRANT. VNOUČEK,
PRAHA - ŽIŽKOV, Jagelonská 553.